

Helsinkiläisten tulot ja tuloerot 2023

Hanna Ahlgren-Leinvuo & Arttu Vainio

Tilastoja
2025:6

Helsinki

Tiedustelut

Hanna Ahlgren-Leinvuo, p. 040 3347382
Arttu Vainio, p. 040 3344799

Julkaisija

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitietopalvelut

Osoite

PL 550, 00099 Helsingin kaupunki
(Työpajankatu 8)

Internet

www.hel.fi/kaupunkitieto

Tilaukset, jakelu

p. 09 310 43297
kaupunkitieto@hel.fi

Kuviot

Hanna Ahlgren-Leinvuo ja Arttu Vainio,
karttakuviot Topias Tanska.

Kannen kuva

Julia Kivelä

Taitto

Checkpoint Oy

Saavutettavuus

Kuvioiden datat saa saavutettavassa muodossa osoitteesta
[kaupunkitieto\(at\)hel.fi](mailto:kaupunkitieto(at)hel.fi)

Verkkojulkaisu

ISSN 2954-176X

Sisällys

Johdanto	4
1. Helsinkiläiset ovat keskimäärin hyvätuloisia.....	6
Helsinkiläisten tulot nousivat 2018–2023, mutta inflaatio söi ostovoimaa.....	6
2. Väestöryhmien välillä on suuria tuloeroja.....	7
Tulorakenne painottuu palkkatuloihin	7
Tulonsiirrot tasaavat tulonjakoa merkittävästi	8
Suurituloisimman tulokymmenyksen tulot lähes kymmenkertaiset pienituloisimpaan verrattuna.....	9
Omaisuuteen liittyvät tulot kohdentuvat suurituloisimmalle tulokymmenykselle	11
Tulot ja tuloerot kasvavat iän myötä	12
Sukupuolten väliset tuloerot ovat suurimmillaan vanhuuseläkeikäisillä	13
Ulkomaalaistaustaisten tulot 40 prosenttia suomalaistaustaisia pienemmät.....	14
Yksinasuvien ja yksinhuoltajaperheiden tulotaso on keskimääräistä alhaisempi – kahden aikuisen asuntokuntien keskimääräistä korkeampi	18
3. Helsinkiläisillä enemmän velkaa kuin suomalaisilla keskimäärin.....	21
Asuntokuntien velkaantumisasaste on noussut Helsingissä nopeammin kuin muissa suurissa kaupungeissa	21
Asuntovelallisten velkaantumisasaste on Helsingissä suurista kaupungeista korkein.....	22
Velka kohdentuu suurituloisille	25
4. Tulotaso on korkein eteläisissä kaupunginosissa	26
Tulot ja varallisuus vaikuttavat asuinpaikan valintaan	26
Tulotasossa on suurta alueellista vaihtelua	26
Suurimmat ansiotulot eteläisessä ja lounaisessa Helsingissä	27
Monet keskituloiset alueet lähellä kaupungin keskustaa	28
Pienituloisimman alueet idässä ja pohjoisessa.....	29
Ansiotulot nousivat monilla uudisrakennusalueilla.....	29
Pääomatuloissa on suuria alueellisia eroja.....	31
Loppuyhteenveto	32
Lähteet	34
Liite 1. Käsitteet	39
Liite 2. Postinumeroalueet.....	41

Johdanto

Helsingiläisillä on muuta Suomea ja useimpia Suomen suuria kaupunkeja korkeammat keskimääräiset tulot (Vainio 2025a). Tätä selittävät muun muassa Helsingissä asuvien hyvä koulutustaso ja työpaikkojen painottuminen toimialoille, joilla on paljon hyväpalkkaisia työpaikkoja. Vaikka helsinkiläisten keskimääräinen tulotaso on korkea, on pienituloisuus lähes yhtä yleistä kuin koko maassa ja lasten pienituloisuus on jopa hieman yleisempää. Helsingissä myös tuloerot ovat suuremmat kuin Suomessa keskimäärin.

Tuloilla on yksilön ja perheen hyvinvoinnin näkökulmasta suuri merkitys. Hyvätuloisella on enemmän vaihtoehtoja asunnon ja muiden välttämättömien perustarpeiden järjestämisessä, ja monet palvelut ja vapaa-ajan harrastukset ovat helpommin saavutettavissa, mikäli niistä on varaa maksaa. Tulot ovat lisäksi yhteydessä terveyteen ja hyvinvointiin. Useiden hyvinvointia ja terveyttä mittaavien indikaattorien valossa suurituloiset voivat keskimäärin paremmin kuin pienituloiset (esim. Kainulainen 2019).

Väestöryhmien välillä on tuloeroja esimerkiksi työmarkkina- ja ammattiaseman, elämäntilanteen, iän ja koulutustaustan mukaan. Tuloerot näkyvät myös alueiden välisinä eroina, koska suuri- ja pienituloisuus keskittyvät usein eri alueille. Helsingissä matalan koulutustason ja pienituloisuuden alueellinen korrelaatio on vahvistunut viimeisten kahden vuosikymmenen aikana, ja heikoimmassa asemassa olevien alueiden kehitys jäänyt Helsingin keskimääräisestä kehityksestä jälkeen. Alueiden sosioekonominen eriytyminen vaikuttaa palvelutarpeeseen ja palveluiden järjestämisessä koettuun ”segregaatiokuormaan”. Heikommilla alueilla esimerkiksi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestäminen on haastavampaa kuin sosioekonomisesti paremmilla alueilla. (Vilkama ym. 2023, 6–11.)

Helsingiläisten tuloilla on verotuksen kautta merkittävä vaikutus myös kuntatalouteen. Helsingiläisten hyvä ansiotulotaso välittyy Helsingin kaupungin verotuloihin ja antaa kaupungille taloudellista liikkumavaraa. Kunnallisverotus tuottaa Helsingissä asukasta kohden varsin hyvin Suomen muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna huolimatta Helsingin melko alhaisesta kunnallisveroprosentista. Lisäksi yhteisö- ja kiinteistöverojen osuus kaikista verotuloista on Helsingissä korkea. (Vainio 2025b.)

Tässä julkaisussa tarkastellaan helsinkiläisten tuloja, tuloeroja ja velkaantumista. Luvussa 1 kuvataan lyhyesti helsinkiläisten tulotasoa ja siinä tapahtuneita muutoksia vuosina 2018–2023 sekä muutosten taustalla vaikuttaneita tekijöitä. Lisäksi ensimmäisessä luvussa verrataan Helsingin viime vuosien tulokehitystä koko Suomen ja muiden Suomen suurten kaupunkien tulokehitykseen.

Luvussa 2 tarkastellaan helsinkiläisten tuloeroja. Aluksi tarkastellaan tulojen rakennetta ja tulonsiirtojen vaikutusta tuloeroihin. Tuloeroja kuvataan koko kaupungin tasolla tulo-osuuksien, keskiarvon ja mediaanin välisen suhteen sekä suhteellisenGINIKERTOIMEN valossa. Tämän jälkeen tarkastellaan helsinkiläisten keskiarvotuloja, mediaanituloja ja pienituloisuutta iän, sukupuolen, syntyperän ja asutokuntarakenteen mukaan.

Kolmannessa luvussa luodaan katsaus helsinkiläisten velkaantumiseen asutokuntarakenteen ja asunnon hallintamuodon mukaan. Velkaantumisen mittarina käytetään velkaantumisasetta eli velan kokonaismäärän suhdetta käytettävissä oleviin tuloihin. Luvusta selviää myös, miten helsinkiläisten velka jakautuu tulokymmenysten kesken.

Neljäs luku tarkastelee helsinkiläisten ansiotuloja, pääomatuloja ja ansiotulojen kehitystä vuosina 2018–2023. Pääpaino on ansio- ja pääomatulojen sekä tulokehityksen alueellisissa eroissa. Tulotasoa ja tulokehitystä kuvataan tässä luvussa postinumeroalueittain.

Viides luku kokoaa yhteen tilastokatsauksen keskeisimmät tulokset.

Laatuseloste

Tässä tilastokatsauksessa on käytetty Verohallinnon ja Tilastokeskuksen tilastoaineistoja. Verohallinnon avoimessa tilastotietokannassa (<https://vero2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Vero/>) on hyödynnetty henkilöasiakkaiden tuloveroon liittyviä tietoja. Tilastokeskuksen tiedot ovat avoimesta StatFin-tilastotietokannasta (<https://statfin.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/>), maksullisesta väestötilastopalvelusta sekä Tilastokeskukselta erikseen tilatusta tilastoaineistosta. Tilastokeskuksen tiedot pohjautuvat pääosin tulonjakotilastoon ja velkaantumistilastoon.

Verohallinnon ja Tilastokeskuksen tavassa tilastoida tuloja on eroja. Alla on nostettu esiin niistä keskeisimpiä:

- Perusjoukko: Verohallinnon tilastoissa keskiarvojen ja mediaanien perusjoukkona ovat yleisesti verovelvolliset/veronalaisia tuloja saaneet ja Tilastokeskuksen tulonjakotilastossa asuntoväestö/asuntokunnat.
- Tuloerien luokittelu: Verohallinnon tilastoissa tulot jaetaan ansiotuloihin ja pääomatuloihin. Ansiotulot pitävät sisällään muun muassa palkkatulot ja eläkkeet sekä veronalaiset sosiaaliturvaetuudet. Tilastokeskuksen tulonjakotilastossa tulot jaetaan tuotannontekijätuloihin, saatuihin tulonsiirtoihin ja maksettuihin tulonsiirtoihin. Tuotannontekijätuloja ovat palkka-, yrittäjä- ja omaisuustulot. Saatuja tulonsiirtoja ovat sosiaaliturvaetuudet, joihin luetaan myös eläkkeet. Maksettuja tulonsiirtoja ovat verot ja muut veroluonteiset maksut.
- Omaisuuteen liittyvät tulot: Verohallinnon tilastoissa omaisuuteen liittyvistä tuloista käytetään pääomatulon käsitettä. Pääomatulojen käsite perustuu Suomen verolainsäädäntöön. Tilastokeskuksen tilastoissa omaisuuteen liittyvissä tuloista käytetään omaisuustulon käsitettä, joka pohjautuu kansainvälisiin tulonjakotilastojen suosituksiin. Vaikka sekä pääomatuloilla että omaisuustuloilla viitataan omaisuudesta saatuihin tuloihin, ne eroavat käsitteinä toisistaan. Esimerkiksi toisin kuin Verohallinnon tiedot, Tilastokeskuksen tulonjakotilaston omaisuustulot sisältävät sekä ansio- että pääomatulona verotettuja eriä ja myös verovapaita eriä. Tässä julkaisussa Verohallinnon tilastoihin pohjautuvissa tarkasteluissa puhutaan pääomatuloista ja vastaavasti Tilastokeskuksen tulonjakotilastoon perustuviissa tarkasteluissa käytetään omaisuustulojen käsitettä. Silloin kun tuloksia vedetään yhteen, puhutaan yleisemmin omaisuuteen liittyvistä tuloista.

Tuloihin liittyy paljon erilaisia käsitteitä. Keskeiset tulokäsitteet on avattu alaviitteessä silloin, kun ne esiintyvät tekstissä ensimmäisen kerran. Julkaisun lopussa on lisäksi erikseen käsiteliite, jonne on koottu yhteen niin tulokäsitteet kuin muutkin olennaiset käsitteet.

1. Helsinkiläiset ovat keskimäärin hyvätuloisia

Helsinkiläiset ovat useimpiin muihin suomalaisiin verrattuna hyvätuloisia. Helsingissä keskimääräiset veronalaiset tulot¹ olivat vuonna 2023 noin 23 prosenttia suuremmat kuin koko maassa. Käytettävissä olevien tulojen² mukaan ero koko Suomeen on hie-
man tätä pienempi. Keskimääräiset veronalaiset pääomatulot³ olivat puolestaan noin 63 prosenttia suuremmat kuin koko maassa keskimäärin.

Kuutoskaupunkien välisessä vertailussa Helsingissä oli vuonna 2023 suurimmat veronalaiset tulot Espoon jälkeen (taulukko 1). Helsinkiläisten ja espoolaisten muuta maata korkeampi tulotaso liittyy asukkaiden korkeaan koulutustasoon ja siihen, että näissä kaupungeissa on paljon hyvin palkattua työtä erityisesti informaatio- ja viestintäaloilla, erilaisissa asiantuntijapalveluissa sekä toimialalla rahoitus ja vakuutus (Vainio 2025a).

Taulukko 1. Koko maan ja kuutoskaupunkien veronalaiset tulot ja käytettävissä olevat tulot vuonna 2023

	Veronalaiset tulot (euroa)		Käytettävissä olevat rahatulot (euroa)	
	Keskiarvo	Mediaani	Keskiarvo	Mediaani
Koko maa	35 175	29 074	23 912	21 813
Espoo	46 849	35 901	28 370	24 389
Helsinki	43 167	33 305	28 568	24 507
Vantaa	36 384	31 947	23 607	23 236
Oulu	34 765	28 988	22 765	20 895
Tampere	34 249	28 295	23 594	21 464
Turku	32 708	26 829	23 271	21 016
Lähde: Verohallinto (veronalaiset tulot) ja Tilastokeskus (käytettävissä olevat rahatulot)				

Helsinkiläisten tulot nousivat 2018–2023, mutta inflaatio söi ostovoimaa

Vuosina 2018–2023 keskimääräiset tulot nousivat Helsingissä nopeammin kuin koko Suomessa. Keskipalkat nousivat Helsingissä vuosien 2018 ja 2023 välillä 18,2 prosenttia, kun koko maassa niiden nousuvauhti oli 15,7 prosenttia. Ansiotulojen osalta ero oli pienempi, mutta nekin kasvoivat Helsingissä (+18,0 %) nopeammin kuin koko maassa (+16,7 %) tai muissa Suomen suurissa kaupungeissa (+12,8–17,3 %). (Vainio 2025a).

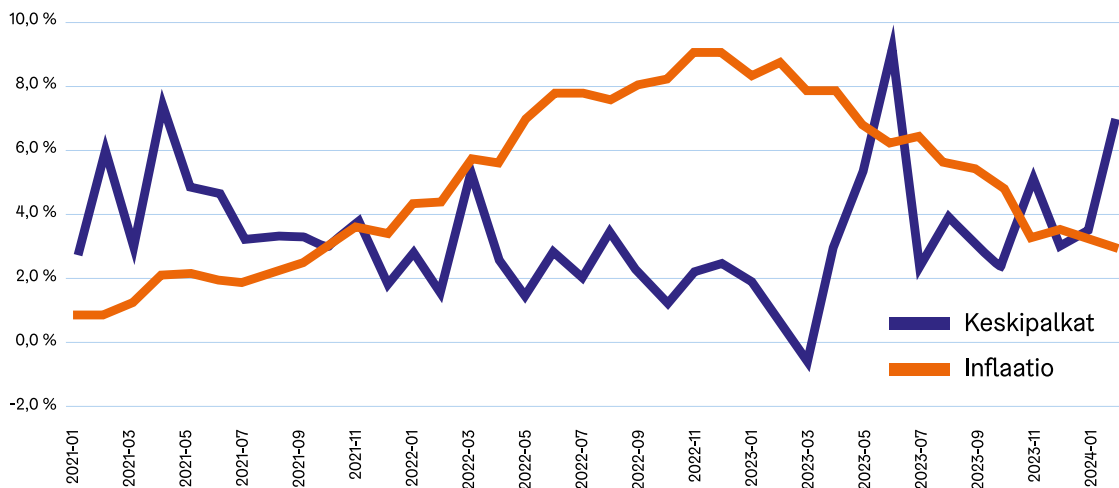
1 Veronalaista tuloa ovat verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etuna saamat tulot, joita ei ole erikseen säädetty verovapaiksi. Tällaisia verovapaita tuloja ovat esimerkiksi lapsilisät, asumistuet ja toimeentulotuki. Veronalaiset tulot jaetaan ansiotuloihin ja pääomatuloihin.

2 Käytettävissä olevat rahatulot lasketaan vähentämällä palkka-, yrittäjä- ja omaisuustuloista sekä saadusta sosiaali-
tuista kaikki pakolliset maksut, kuten tuloverot ja sosiaalivakuutusmaksut, sekä maksetut tulonsiirrot. Käytettävissä
rahatuloissa ovat mukana myös tulot, joista ei makseta veroa kuten esimerkiksi lapsilisät, asumistuet ja toimeen-
tulotuki.

3 Pääomatuloa on varallisuuden tuottama tulo, esimerkiksi vuokratulo ja omaisuuden luovutuksesta saatu voitto.

Helsingiläisten hyvää tulokehitystä varjosti vuodesta 2022 alkaen nopea inflaatio, joka heikensi kuluttajien ostovoimaa enemmän kuin ansiotulojen nousu sitä kasvatti (Suomen virallinen tilasto 2025). Nopea inflaatio heikensi varsinkin pienituloisten ostovoimaa, sillä hintojen nousu kohdistui erityisesti ruokaan ja korkotason nousun kautta asumiseen (Tilastokeskus 2025a). Ruoan ja asumisen osuus kokonaiskulutuksesta on juuri pienituloisilla muita suurempi (Tilastokeskus 2024b; Nieminen 2023). Inflaation kiihtymisestä kärsivät muita enemmän myös asuntovelalliset, joiden korkokulut nousivat parissa vuodessa moninkertaisiksi verrattuna vuoden 2022 alun tilanteeseen. (Tilastokeskus 2023d; Kanaoja ym. 2023.) Inflaatiosta huolimatta tulokehitys oli Helsingissä parempi kuin koko maassa tai muissa Suomen suurimmissa kaupungeissa (Vainio 2025a).

Kuvio 1. Helsingiläisten keskimääräisten palkkojen ja kuluttajahintaindeksin vuosimuutos (%) 2021–2024

Lähde: Tilastokeskus ja Verohallinto

2. Väestöryhmien välillä on suuria tuloeroja

Suomessa tuloerot ovat eurooppalaisittain katsottuna suhteellisen pienet⁴ (esim. Eurostat 2024; Mäki-Fränki 2019). Helsingissä tuloerot ovat suuremmat kuin Suomessa keskimäärin, mutta samalla tasolla kuin esimerkiksi Tukholmassa ja Kööpenhaminassa⁵. Tuloerot lähtivät voimakkaaseen nousuun 1990-luvun laman jälkeisellä nousukaudella. Keskeisiä syitä kehitykseen olivat lamasta johtunut pitkäaikaistyöttömyyden kasvu ja sosiaaliturvan leikkaukset sekä laman jälkeisestä nopeasta talouskasvusta seurannut omaisuuteen liittyvien tulojen kasvu ja keskittyminen suurituloisille. Vuoden 2008 finanssikriisin tai koronapandemian vaikutukset tuloeroihin ovat olleet vähäisiä, eivätkä

4 Esimerkiksi Gini-kerroin oli vuonna 2023 Suomessa 26,6 ja Euroopan maissa keskimäärin 29,6. Gini-kertoimella mitatut tuloerot olivat Suomea selvästi pienemmät vain Slovakiassa, Sloveniassa, Belgiassa, Tšekissä, Islannissa ja Norjassa. (Eurostat 2024.)

5 Vuonna 2023 Gini-kerroin oli Helsingissä 34,1, Tukholmassa (Statistics Sweden 2024) ja Kööpenhaminassa (Statistics Denmark 2024) 35.

tuloerot ole kasvaneet 2000-luvulla 1990-luvun laman vauhdilla. Tuloasema on kuitenkin havaittu melko pysyväksi tulojakauman ääripäissä: 1990-luvulta lähtien tuloeroketymyksessä on ilmennyt vahvistuvaa polarisoitumista molempiin suuntiin mediaanitulosta (Riihelä & Tuomala 2019 ja 2024). (Paukkeri ym. 2023; Riihelä ym. 2014.)

Tulorakenne painottuu palkkatuloihin

Helsinkiläisten asuntokuntien yhteenlasketuista bruttotuloista 64 prosenttia oli palkkatuloja vuonna 2023 (koko maa 61 %). Yrittäjätulojen osuus oli vain pari prosenttia (koko maa 4 %). Palkkatulot vaihtelevat paljon ammatin, ammattiaseman, toimialan ja työsuhteen laadun (esim. osa-aikainen vs. kokoaikainen työ) mukaan. Muita palkkatasoon yhteydessä olevia tekijöitä ovat esimerkiksi ikä ja koulutus: yleensä palkkatulot nousevat niin iän kuin koulutustasonkin nousun myötä. (Tilastokeskus 2024c.)

Saatujen tulonsiirtojen⁶ osuus asuntokuntien bruttotuloista oli 22 prosenttia (koko maa 27 %). Suurin osa saaduista tulonsiirroista on vanhuuseläkettä (Helsinki 61 % ja koko maa 65 %) – esimerkiksi työttömyysturvan (10 % ja 8 %), toimintarajoitteisuuteen liittyvien tukien (6 % ja 8 %), lapsiperheiden etuuksien (6 % ja 6 %) ja asumisen tukien (8 % ja 5 %) osuudet ovat pienempiä. Sosiaaliturvaetuuksista suuri osa maksetaan työhistorian ja palkkatulojen perusteella ansiosidonnaisina etuuksina. Mikäli palkkatuloja ja työuraa ei taustalla ole, etuudet maksetaan joko kokonaan tai osittain ansiosidonnaisia etuuksia pienempänä perusturvana. Saadut tulonsiirrot vaihtelevat paljon tulonsaajien välillä. (Tilastokeskus 2024c.)

Omaisuuksien osuus oli helsinkiläisasuntokuntien yhteenlasketuista bruttotuloista 12 prosenttia (koko maa 8 %). Omaisuustulojen osuus oli Helsingissä suurempi kuin muissa kuutoskaupungeissa Espoo (9 %) mukaan lukien. Omaisuustuloja saaneiden asuntokuntien osuus kaikista asuntokunnista ei Helsingissä (50 %) kuitenkaan ollut suurempi kuin koko maassa (51 %) tai Espoossa (52 %). Muissa kuutoskaupungeissa omaisuustuloja saaneiden asuntokuntien osuus oli selvästi pienempi. (Tilastokeskus 2024c.)

Tulonsiirrot tasaavat tulonjakoa merkittävästi

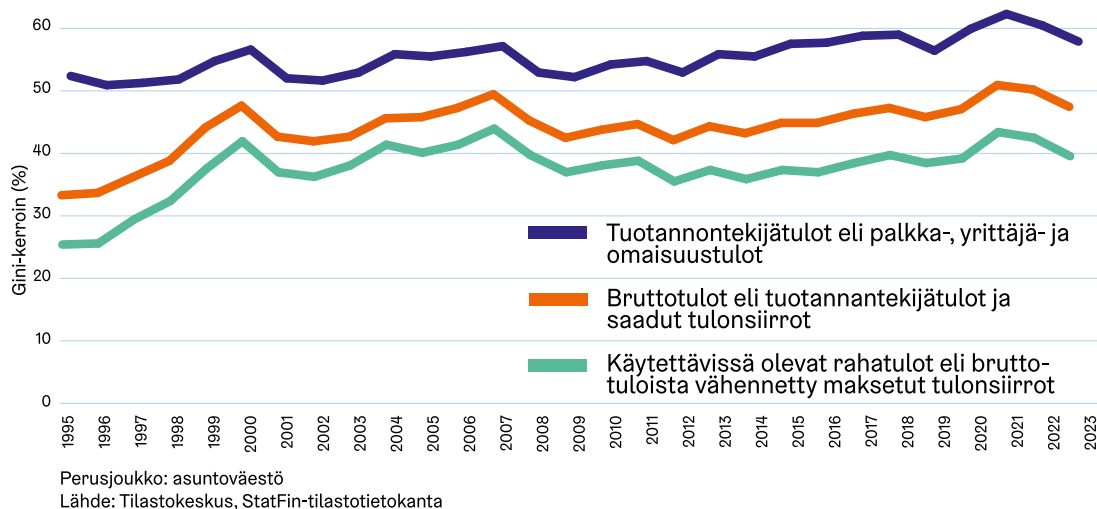
Kuviossa 2 on tarkasteltu saatujen ja maksettujen tulonsiirtojen vaikutusta helsinkiläisten tulonjakoon Gini-kertoimella⁷. Jos tulonsiirtoja ei tehtäisi, Gini-kerroin saisi Helsingissä arvon 54,7. Kun huomioidaan saadut tulonsiirrot, Gini-kerroin pienenee 39,8:aan, ja maksettujen tulonsiirtojen⁸ jälkeen Gini-kertoimeksi jää 34,1.

6 Saatut tulonsiirrot ovat lakisääteisiä ja turvaavat toimeentuloa muun muassa työttömyyden, sairauden, työkyvyttömyyden ja vanhuuden sekä lapsen syntymän perusteella. (Tilastokeskus, tulonjakotilaston dokumentaatio)

7 Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisemmin tulot ovat jakautuneet. Jos kaikilla alueen asukkailla on samansuuruiset tulot, Gini-kerroin saa arvon 0. Jos taas alueen tulot ovat keskittyneet yhdelle asukkaalle, Gini-kerroin saa arvon 100.

8 Kotitalouden maksetut tulonsiirrot muodostuvat lähinnä välittömistä veroista ja sosiaaliturvamaksusta. Lisäksi maksettuihin tulonsiirtoihin luetaan pakolliset eläke- ja työttömyysvakuutusmaksut sekä maksetut elatusavut. (Tilastokeskus, tulonjakotilaston dokumentaatio)

Kuvio 2. Tulonsiirtojen vaikutus tulonjakoon Gini-kertoimen mukaan Helsingissä 1995–2023

Suurituloisimman tulokymmenyksen tulot lähes kymmenkertaiset pienituloisimpaan verrattuna

Helsingissä mediaanitulot ovat lähempänä Vantaan kuin Espoon tulotasoa. Keskiarvotuloilla mitattuna Helsinki kuitenkin erottuu Espoon kanssa koko Suomesta ja muista suurista kaupungeista selvästi korkeammilla tuloilla. Tämä kertoo myös suuremmista tuloeroista: varakkaimpien suuret tulot nostavat keskiarvoa, mutta eivät heilauta mediaania (ks. esim. Riihelä ja Tuomala 2019). Helsingissä ja Espoossa tuloerot ovat suuremmat kuin koko maassa tai Vantaalla, jossa tuloerot ovat koko maahankin verrattuna pienemmät (Taulukko 2).

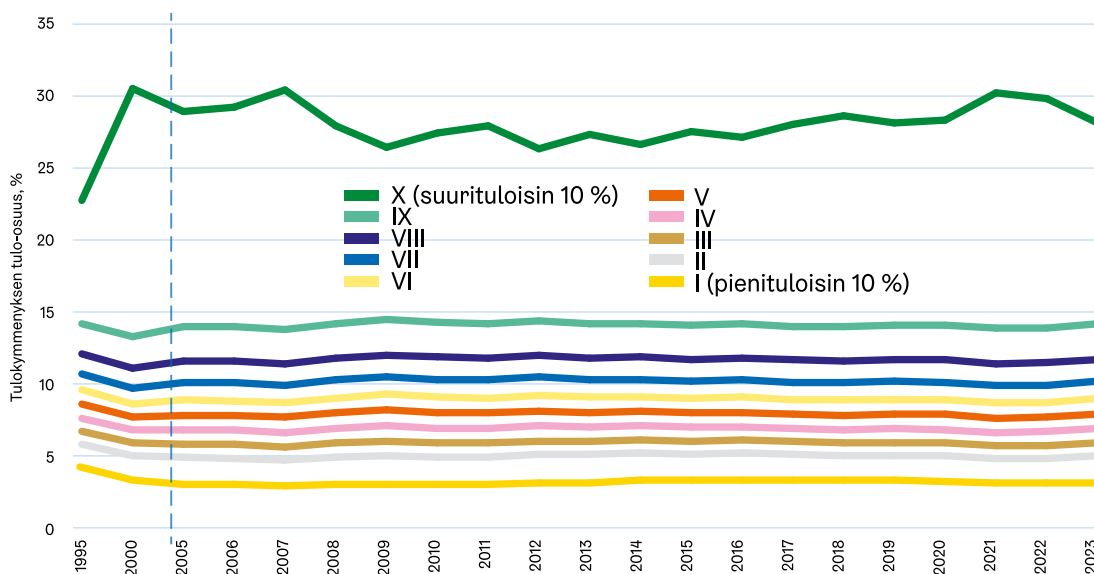
Konkreettisimman kuvan tuloeroista antavat tulo-osuusmittarit, jotka osoittavat suurituloisimman ja pienituloisimman kymmenyksen osuudet kokonaistuloista (Riihelä ja Tuomala 2019). Suurituloisimman tulokymmenyksen osuus kokonaistuloista on Helsingissä 28 ja Espoossa 26 prosenttia. Koko maassa ja Vantaalla osuus on selvästi pienempi. Vastaavasti pienituloisimman tulokymmenyksen osuudet jäävät Helsingissä ja Espoossa hieman pienemmiksi kuin Vantaalla ja koko maassa keskimäärin. Helsingissä ja Espoossa suurituloisimman kymmenyksen tulo-osuus on lähes kymmenkertainen pienituloisimpaan verrattuna, koko maassa seitsenkertainen ja Vantaalla kuusinkertainen. Helsingissä ja Espoossa myös Gini-kerroin on suurempi ja mediaani kauempana keskiarvosta kuin Suomessa keskimäärin.

Taulukko 2. Tuloerot koko maassa, Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla tulo-osuuksien ja Gini-kertoimen sekä mediaanin ja keskiarvon välisen suhteen valossa vuonna 2023

	Koko maa	Helsinki	Espoo	Vantaa
Tulo-osuudet (%)				
Pienituloisin kymmenys (P10)	3,5	2,9	2,9	3,7
Suurituloisin kymmenys (P90)	23,8	28,0	26,0	21,1
Tulo-osuuksien suhde, P90/P10	6,8	9,6	8,9	5,7
Gini-kerroin (suhteellinen)	27,9	34,1	32	25,5
Mediaanitulot keskituloista (%)	87,6	82,1	84,9	91,1
Tulokymmenykset: Helsingin, Espoon ja Vantaan määrittelyperuste on oma kunta. Tulokäsite on asuntokuntien käytettävissä olevat kulutusyksikkökohtaiset rahatulot. Ginikerroin: asuntoväestön käytettävissä olevat rahatulot. Tietolähde: Tilastokeskus, väestötilastopalvelun tulotietokanta ja tulonjakotilasto-erillistilaus				

Ylimmän tulokymmenyksen osuus kaikista helsinkiläisten asuntokuntien tuloista kasvoi vuosina 1995–2000 23 prosentista 30 prosenttiin (kuvio 3). Vastaavana aikana kaikkien muiden tulokymmenysten tulo-osuudet pienenevät. Vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen ylimmän tulokymmenyksen tulo-osuus pieneni muutamalla prosenttiyksiköllä, mutta nousi sen jälkeen hiljalleen hyvin lähelle 2000-luvun alun lukemaa. Vuoden 2023 lopussa 28 prosenttia helsinkiläisten tuloista oli suurituloisimman tulokymmenyksen tuloja. Suurituloisimpaan kymmenykseen verrattuna muiden tulokymmenysten tulo-osuuksissa tapahtuneet muutokset vuoden 2005 jälkeen olleet varsin pieniä. Suurituloisimman tulokymmenyksen tuloissa tapahtuneita muutoksia selittävät suurimmaksi osaksi omaisuustuloissa tapahtuneet muutokset.

Kuvio 3. Tulo-osuudet tulokymmenyksittäin Helsingissä vuosina 1995, 2000 ja 2005–2023

Tulokäsite: Keskimääräiset kulutusyksikkökohtaiset rahatulot
Desiiliperuste: Helsinki
Lähdeaineisto: Tilastokeskus, tulonjakotilasto (erillistilaus)

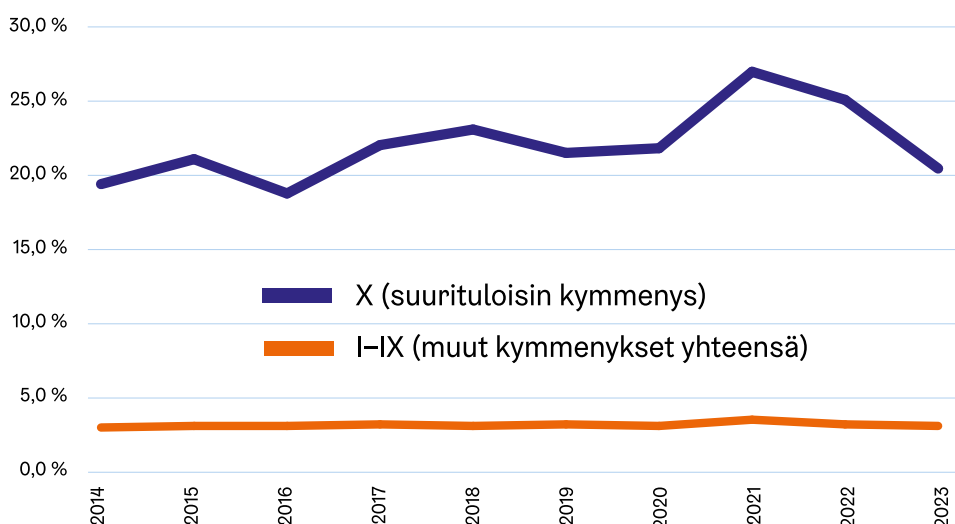
Omaisuuteen liittyvät tulot kohdentuvat suurituloisimmalle tulokymmenykselle

Kaikista helsinkiläisten saamista omaisuuteen liittyvistä tuloista 80 prosenttia kohdentuu suurituloisimmalle tulokymmenykselle. Kuviossa 4 on verrattu omaisuuteen liittyvien tulojen osuutta suurituloisimmassa tulokymmenyksessä ja muissa tulokymmenyksissä. Pääomatulot muodostavat noin viidenneksen suurituloisimpaan tulokymmenykseen kuuluvien helsinkiläisten tuloista. Kuviossa tulokymmenykset I-IX on laskettu yhteen, koska niiden yhteenlaskettu osuus kaikista helsinkiläisten pääomatuloista on alle 17 prosenttia ja esimerkiksi toiseksi suurituloisimman tulokymmenyksen tuloista pääomatulot kattavat vain neljä prosenttia⁹.

Omaisuuteen liittyvät tulot ovat merkittävä tulonlähde suurituloisimmalle tulokymmenykselle ja etenkin sen ylimmille prosenteille. Pääomatuloja verotetaan ansiotuloja kevyemmin: mitä suurempi osuus tuloista on pääomatuloa, sitä pienempi on verotaakka verrattuna saman verran tienaavaan palkansaajaan. (Riihelä ja Tuomala 2019 ja 2022.)

Arvopapereiden ja muun omaisuuden myyntivoitot vaihtelevat vuosittain hyvin paljon. Esimerkiksi vuonna 2022 osakemarkkinat notkahtivat Ukrainan sodan, kallistuneen energian ja inflaation myötä. Koska omaisuuteen liittyvien tulojen osuus on suurituloisimmalla tulokymmenyksellä selvästi muita kymmenyksiä suurempi, suurituloisimman tulokymmenyksen tuloissa on vuosivaihtelua enemmän kuin muilla kymmenyksillä. Tämä vuosivaihtelu näkyy myös tuloeroissa. Tilastokeskuksen mukaan ilman omaisuudesta saatuja myyntivoittoja ja niistä maksettuja veroja esimerkiksi Gini-kerroin olisi vuonna 2023 ollut 0,9 prosenttiyksikköä pienempi ja tuloerot pysyneet lähes samana vuosina 2020–2023 (Suomen virallinen tilasto 2023).

Kuvio 4. Pääomatulojen osuus helsinkiläisten tulonsaajien kokonaistuloista 2014–2023, suurituloisin kymmenes vs. muut

Desiilien määrittelyperuste: koko Suomi
Lähde: Verohallinnon tilastotietokanta

⁹ Kaikkein pienituloisimman tulokymmenyksen tuloista omaisuuteen liittyvät tulot kattoivat 15 prosenttia, mutta olivat keskimäärin vain 800 euroa tulonsaajaa kohden. Tuloluokilla II-IX omaisuuteen liittyvien tulojen keskiarvo oli 2 000–4 600 euroa, ylimpään tulokymmenykseen kuuluvilla 34 400 euroa.

Seuraavaksi tarkastellaan väestöryhmien välisiä tuloeroja iän, sukupuolen, syntyperän sekä asuntokuntarakenteen mukaan¹⁰. Väestöryhmien väliset tulot näkyvät myös selvinä alueiden välisinä tuloeroina. Alueiden välisiä eroja tarkastellaan luvussa 4.

Tulot ja tuloerot kasvavat iän myötä

Eri ikäryhmien väliset tulot ovat huomattavat. Ikä vaikuttaa tuloihin ensinnäkin elinkaari- ja elämäntavan kautta. Aikuisuuden alussa suuri osa opiskelee päätoimisesti ja työelämässä ollaan usein osa-aikaisesti. Iän myötä asema työelämässä suurella osalla väestöstä vakiintuu ja sen myötä palkkatulot nousevat. Vanhuuseläkkeelle siirryessä palkkatulo vaihtuu vanhuuseläkkeeksi, minkä seurauksena tulot tavallisesti laskevat. Palkka- ja yrittäjätulosten lisäksi kokonaistuloihin vaikuttavat muut ansiotulot (kuten eläkkeet ja sosiaalietuudet) ja omaisuustulot. Nämäkin tuloerät vaihtelevat osittain ikäryhmittäin - esimerkiksi sosiaalietuuksista monet liittyvät tiettyyn elinkaarenavaiheeseen. Ikä vaikuttaa myös niin sanottujen kohorttivaikutusten kautta. Ne ovat yksilöstä riippumattomia muutoksia taloudessa ja yhteiskunnassa: eri aikoina syntyneiden elinolosuhteet (esim. talouden suhdanteet ja koulutusmahdollisuudet) sekä myös elämäkokemukset ovat erilaiset. (Riihelä ym. 2014.)

Aikuisväestöstä pienituloisimpia ovat 18–24-vuotiaat, joiden tulotaso on mediaanilla mitattuna hieman yli puolet ja keskiarvolla mitattuna hieman alle puolet koko väestön tulotasosta. Tämän ikäryhmän tulojen mediaani ja keskiarvo ovat hyvin lähellä toisiaan eli tuloerot ikäryhmän sisällä ovat pieniä. Niin ikään pienituloisuus¹¹ on yleisintä nuorilla aikuisilla – heistä joka kolmas on pienituloinen, kun helsinkiläisten keskimääräinen pienituloisuusaste on 13 prosenttia. Nuorten aikuisten joukossa myös toimeentulotuen ja asumistukien saaminen on yleisempää: vuonna 2023 perustoimeentulotukea sai 18–24-vuotiaista 15 prosenttia (koko väestö 9,2 %) ja yleistä asumistukea 64 prosenttia (22 %) (Kela 2024a). Nuorten aikuisten matalaa tulotasoa ja ikäryhmän sisäisiä pieniä tuloeroja selittävät koululaisten ja opiskelijoiden suuri osuus. Opiskelijoista suurella osalla pääasiallinen tulonlähde on opintoraha. (Taulukko 3).

Iän myötä tulot nousevat ja samalla ikäryhmän mediaanin ja keskiarvon välinen ero kasvaa. Korkein tulotaso on sekä mediaanilla että keskiarvolla mitattuna 35–64-vuotiailla. 35–49-vuotiaiden mediaanitulot ovat tässä tarkastelluista ikäryhmistä suurimmat, mutta keskimääräisissä tuloissa heidän tulonsa jäävät hieman 50–64-vuotiaita pienemmiksi. 65 vuotta täyttäneiden kohdalla palkkatulot vaihtuvat useimmilla eläketuloihin, mikä selittää työelämässä oleviin ikäryhmiin verrattuna matalampia tuloja. Vanhuuseläkeiässä olevien mediaanin ja keskiarvon välinen ero on kuitenkin jopa työikäistä väestöä suurempi, mikä viittaa ikäryhmän sisällä oleviin työikäistä väestöä suurempiin tuloeroihin. (Tilastokeskus 2023e.)

10 Tuloeroihin vaikuttavat monet muutkin tekijät kuten esimerkiksi tulonsaajan koulutus. Koko maan osalta keskimääräiset tulot ovat sitä suuremmat, mitä korkeampi on tulonsaajan koulutus (ks. Suomen virallinen tilasto 2024). Tähän tarkasteluun ei ollut mahdollista saada tietoa helsinkiläisten tuloeroista koulutustaustan mukaan.

11 Pienituloisella tarkoitetaan tässä henkilöitä, joiden kotitalouden käytettävissä olevat rahatulot kulutusyksikköä kohti ovat pienemmät kuin 60 prosenttia kaikkien kotitalouksien kulutusyksikkökohtaisesta käytettävissä olevien rahatulosten mediaanista. Pienituloisten osuus eli pienituloisuusaste on suhteellinen mittari. Esimerkiksi talouden taantuman aikana väestön mediaanitulot usein laskevat, jolloin myös pienituloisuusraja laskee. Näin ollen osa pienituloisimmasta väestöstä jää tällöin pienituloisuusrajan yläpuolelle, vaikka heidän tuloissaan ei muutosta olisi tapahtunutkaan.

Sukupuolten väliset tuloerot ovat suurimmillaan vanhuuseläkeikäisillä

Ikäryhmien sisällä tulot vaihtelevat muun muassa sukupuolen mukaan. Sukupuolten välisten tuloerojen taustalla on muun muassa sukupuolittunut ammatti- ja toimialarakenne. Naiset ja miehet työskentelevät tyypillisesti eri ammateissa, eri aloilla ja eri työnantajilla. Myös hoivavastuiden (esim. perhevapaat) kasautuminen naisille pienentää naisten tuloja. Naisten ja miesten tuloeroja tarkastellaan usein työelämän tasa-arvon näkökulmasta kokopäivätyön ansioita vertailemalla. Naisten kokonaisansion keskiarvo oli vuonna 2023 Uudellamaalla¹² 17 prosenttia pienempi kuin miesten. (Tilastokeskus 2023b.) Palkkavertailuja on tehty myös niin, että verrataan vain samankaltaisissa ammateissa ja yrityksissä toimivia naisia ja miehiä toisiinsa. Tällöin palkkaerot pienenevät huomattavasti, mutta edelleen sukupuolten välille jää palkkaeroa useita prosentteja. (Okkonen 2021; EIGE 2019.)

Tässä on tarkasteltu sukupuolten välisiä tuloeroja palkkatulojen sijaan käytettävissä olevilla rahatulolla. Käytettävissä olevissa tuloissa ovat mukana esimerkiksi naisilla miehiä yleisemmät perhevapaisiin myönnettävät sosiaaliturvaetuudet sekä osa-aikatyö, joka on yleisempää naisilla kuin miehillä. Lisäksi mukana ovat omaisuustulot, joita miehille kertyy naisia enemmän. Helsinginikäisten käytettävissä olevan rahatulon keskiarvo oli 19 prosenttia pienempi kuin miesten vuonna 2023¹³. Suuri tuloero koskee nimenomaan keskimääräisiä tuloja – mediaanituloilla tarkasteltuna sukupuolten välinen tuloero kaventuu viiteen prosenttiin (Kuviot 5 ja 6).

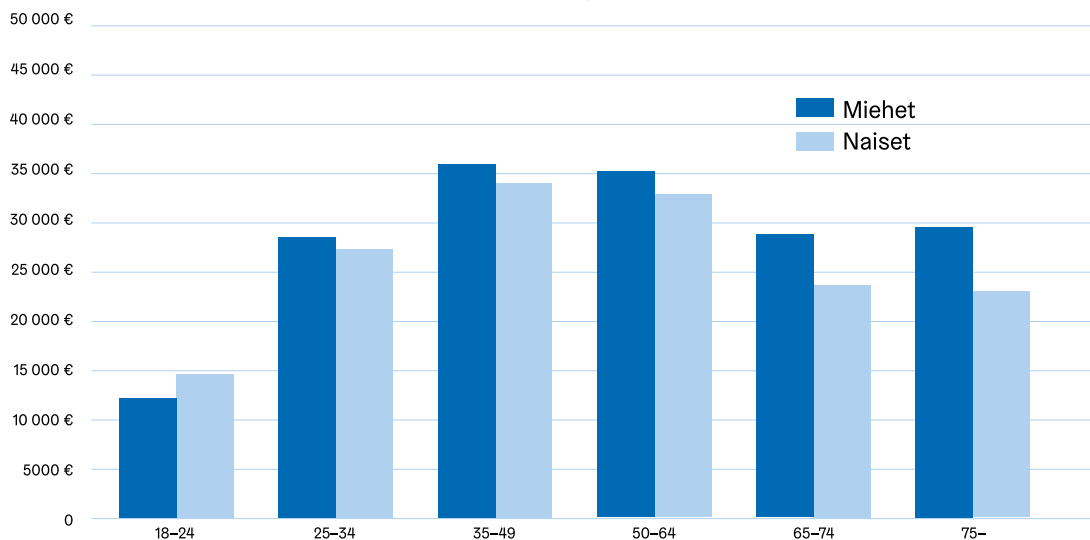
Miesten tulot alkavat erkaantua naisten tuloista jo ennen kolmeakymmentä ikävuotta. Suurituloisimmalla ikäryhmällä (50–64-vuotiaat) naisten keskiarvotulot ovat 22 prosenttia pienemmät kuin miesten. Suurimmillaan sukupuolten väliset tuloerot ovat vanhuuseläkeikäisillä olevilla, jolloin erot ovat selkeät myös mediaanituloissa. 65–74-vuotiaiden naisten mediaanitulot ovat 18 prosenttia pienemmät kuin samanikäisten miesten mediaanitulot. Samalla keskiarvotulot ovat naisilla 29 prosenttia pienemmät kuin miehillä. 75 vuotta täyttäneiden osalta tuloerot ovat vielä hieman suuremmat kuin 65–74-vuotiailla. Vanhimmilla ikäryhmillä tilanne hieman tasaantuu johtuen todennäköisesti miesten lyhyemmästä elinajasta ja erityisesti naisille kohdentuvasta leskeneläkkeestä, joka maksetaan oman eläkkeen lisäksi (Kajantie 2020).

Sukupuolten välisten tuloerojen taustalla on monia tekijöitä. Yksi selittävä tekijä on omaisuustulot (ks. emt.; myös Riihelä ym. 2014). Niiden osuus käytettävissä olevista tuloista on miehillä selvästi suurempi miehillä kuin naisilla. Helsingissä omaisuuteen liittyvien tulojen osuus on 65 vuotta täyttäneillä miehillä noin 30 prosenttia ja samanikäisillä naisilla hieman alle 20 prosenttia. Sukupuolten väliset tuloerot näkyvät myös pienituloisuudessa. Helsingissä 75 vuotta täyttäneiden naisten pienituloisuusaste on lähes kaksinkertainen samanikäisiin miehiin verrattuna (ks. taulukko 3 sivulla 17).

¹² Palkkarakenne tilastosta ei saada kuntatason tietoa, mutta Uudenmaan tilanne kuvastaa varsin hyvin Helsinkiä, sillä Helsingillä on Uudenmaan tuloihin suuri painoarvo.

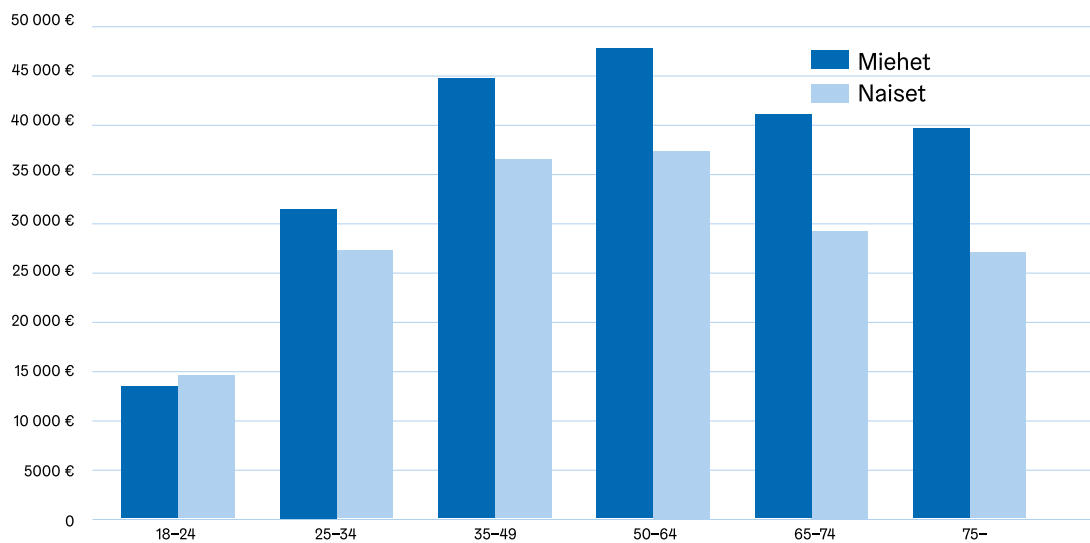
¹³ Naisten ja miesten käytettävissä olevien rahatulojen keskiarvon ja mediaanin perusjoukossa ovat mukana myös 0–17-vuotiaat.

Kuvio 5. Miesten ja naisten henkilökohtaisten käytettävissä olevien rahatulojen mediaani ikäryhmittäin Helsingissä 2023

Tulokäsike: käytettävissä olevat rahatulot. Perusjoukkona asuntoväestö.
Lähde: Tilastokeskus, väestötilastopalvelun tulotietokanta

Kuvio 6. Miesten ja naisten henkilökohtaisten käytettävissä olevien rahatulojen keskiarvo ikäryhmittäin Helsingissä 2023

Tulokäsike: käytettävissä olevat rahatulot. Perusjoukkona asuntoväestö.
Lähde: Tilastokeskus, väestötilastopalvelun tulotietokanta

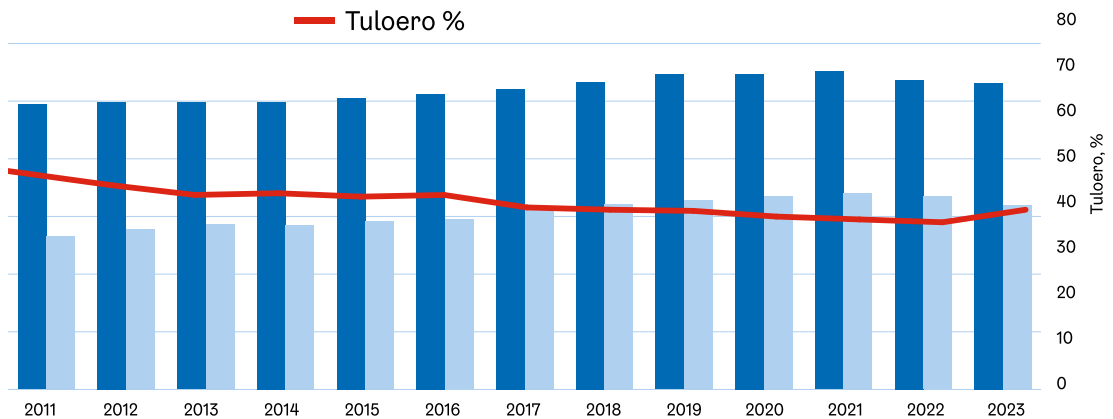
Ulkomaalaistaustaisten tulot 40 prosenttia suomalaistaustaisia pienemmät

Ulkomaalaistaustaisten¹⁴ helsinkiläisten tulot ovat selvästi pienemmät kuin suomalaisistaustaisten. Vuonna 2023 ulkomaalaistaustaisten mediaani- ja keskiarvotulot olivat 40 prosenttia pienemmät kuin suomalaistaustaisten. Kuvioissa 7 ja 8 on kuvattu mediaani- ja keskiarvotulojen muutosta syntyperän mukaan vuodesta 2010 vuoteen 2023. Ulkomaalaistaustaisten tulot ovat nousseet suomalaistaustaisia suhteellisesti

¹⁴ Ulkomaalaistaustaisia ovat ne henkilöt, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla.

enemmän ja syntyperän mukaiset tuloterot vastaavasti kaventuneet. Muutos on ollut mediaanituloissa suurempi kuin tulojen keskiarvossa. Tuloterot ovat kaventuneet vuodesta 2010 mediaanitulojen kohdalla 24 prosenttia ja keskimääräisten tulojen osalta 15 prosenttia. Ulkomaalaistaustaisten tulot jäävät kuitenkin edelleen paljon suomalais-taustaisia pienemmiksi: mediaanitulot olivat 10 000 euroa ja keskiarvotulot 12 000 euroa pienemmät kuin suomalaistaustaisilla.

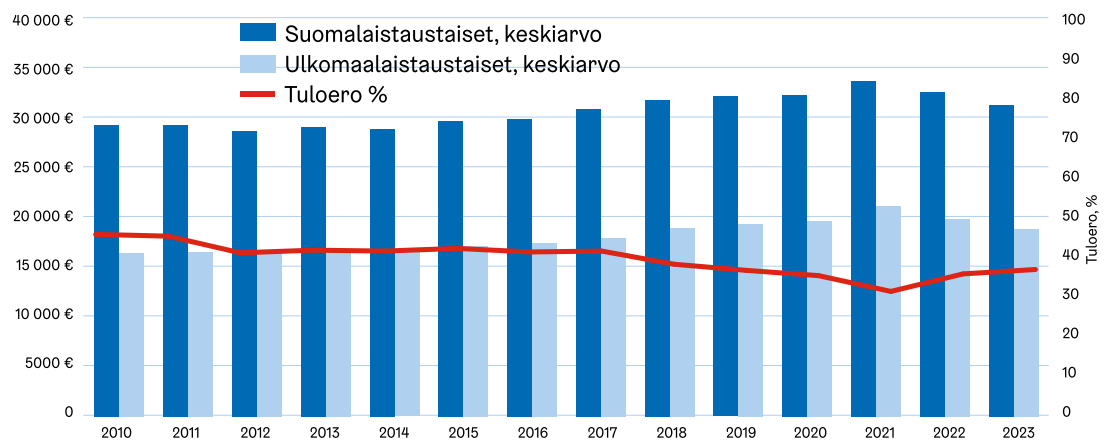
Kuvio 7. Käytettävissä olevien rahatulojen mediaani syntyperän mukaan ja syntyperien välinen tuloero (%) Helsingissä 2010–2023. Eurot ovat vuoden 2023 rahassa.

tarkoittaa tässä sitä, kuinka monta prosenttia pienemmät ulkomaalaistaustaisten tulot ovat suomalaistaustaisten verrattuna.

te: käytettävissä olevat rahatulot henkilöä kohden. Perusjoukkona kaikki alueen henkilöt. Taulukossa ovat mukana henkilöt, jotka ovat kuuluneet väestöön alle vuoden. Ko. henkilöille ei ole ehtinyt kerääntyä tuloja koko vuodelta, euttaa pientä vinoumaa etenkin ulkomaalaistaustaisen väestön tuloihin. Eurot ovat viimeisen tilastovuoden rahassa. lästokeskus, väestötilastopalvelun tulotietokanta

Kuvio 8. Käytettävissä olevien rahatulojen keskiarvo syntyperän mukaan ja syntyperien välinen tuloero (%) Helsingissä 2010–2023. Eurot ovat vuoden 2023 rahassa.

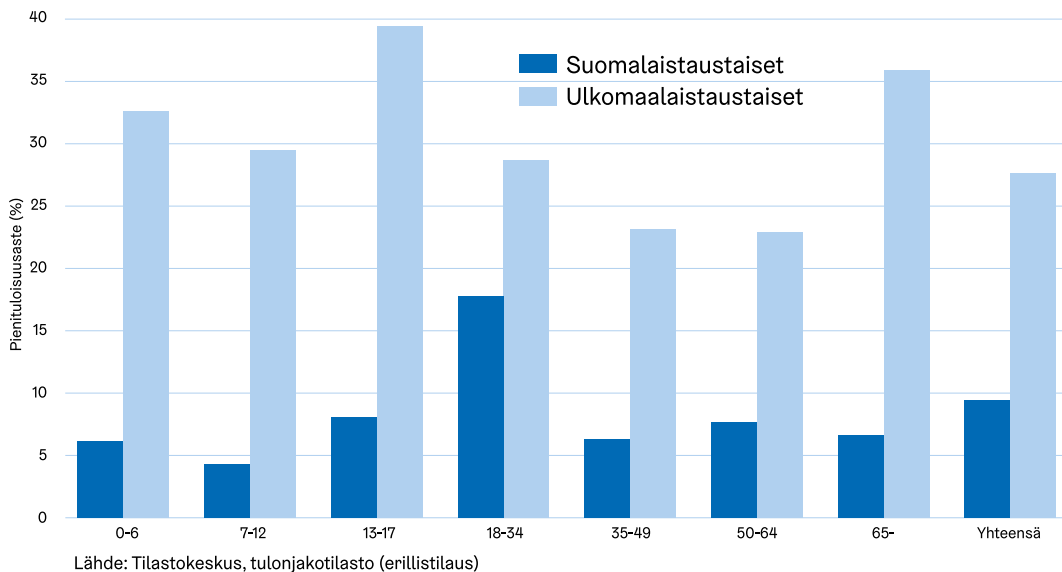

Tuloero tarkoittaa tässä sitä, kuinka monta prosenttia pienemmät ulkomaalaistaustaisten tulot ovat suomalaistaustaisten tuloihin verrattuna.

Tulokäsite: käytettävissä olevat rahatulot henkilöä kohden. Perusjoukkona kaikki alueen henkilöt. Taulukossa ovat mukana myös ne henkilöt, jotka ovat kuuluneet väestöön alle vuoden. Ko. henkilöille ei ole ehtinyt kerääntyä tuloja koko vuodelta, mikä aiheuttaa pientä vinoumaa etenkin ulkomaalaistaustaisen väestön tuloihin. Eurot ovat viimeisen tiastovuoden rahassa. Lähde: Tilastokeskus, väestötilastopalvelun tulotietokanta

Ulkomaalaistaustaisista helsinkiläisistä 27 prosenttia on pienituloisia (kuvio 9). Ulkomaalaistaustaisten pienituloisuusaste on lähes kolminkertainen suomalaistaustaisiin nähden. Erityisen korkea pienituloisuusaste on alle 18-vuotiailla (33 %) ja 65 vuotta täyttäneillä (36 %) ulkomaalaistaustaisilla, joiden pienituloisuusaste on yli viisinkertainen suomalaistaustaisiin nähden. Myös toimeentulotuen ja asumistukien saaminen on ulkomaalaistaustaisten¹⁵ joukossa selvästi suomalaistaustaisia yleisempää (Kela 2024a)

Kuvio 9. Suomalaistaustaisten ja ulkomaalaistaustaisten pienituloisuusaste (%) ikäryhmittäin vuonna 2023

Ulkomaalaistaustaisesta väestöstä suurin osa on työikäisiä ja työikäisten osuus on suhteellisesti korkeampi kuin suomalaistaustaisella väestöllä. Ulkomaalaistaustaisten työllisyystilanne on kuitenkin huonompi kuin suomalaistaustaisten, ja työttömyysaste paljon korkeampi¹⁶. Ulkomaalaistaustaisten joukossa on niin Suomessa syntyneitä kuin Suomeen muualta muuttaneita. Työllistymisen ja tulokehityksen näkökulmasta heikoimmassa asemassa etenkin maassa oleskelun alussa ovat kansainvälisen suojelun perusteella maahan saapuneet (Pesola ym. 2024). Maahanmuuttajien työllisyysaste nousee kuitenkin maassaoloajan pidentyessä ja nostaa myös ulkomaalaistaustaisten tulotasoa. Maahanmuuttajat kuitenkin sijoittuvat usein toimialoille ja ammattiryhmiin, joilla vaaditun osaamisen taso sekä palkka ovat matalat ja urakehitysmahdollisuudet vähäiset. (Saukkonen 2024.)

Maahanmuuttajien heikko työmarkkina-asema heijastuu myös vanhuuseläkkeen määrään. Eläkettä maksetaan työuran pituuden ja ansiotason perusteella. Jos työura on lyhyt ja ansiotasokin ollut matala, myös eläke jää pieneksi. Kuten jo edellä todettiin, ulkomaalaistaustaisten ikääntyneiden pienituloisuusaste on selvästi suomalaistaustaisia ikääntyneitä korkeampi. Toistaiseksi Helsingin ikääntyneistä pienituloisista kuitenkin vain joka neljäs oli ulkomaalaistaustainen. Tulevaisuudessa, kun ulkomaalaistaustainen väestökin ikääntyy, Helsingin pienituloisista eläkeläisistä yhä useampi on ulkomaalaistaustainen.

¹⁵ Kelan etuuksia saaneet voidaan eritellä tilastoista äidinkielen, kansalaisuuden ja syntymämaan perusteella (ks. Kela 2024b). Tässä erittelyyn on käytetty äidinkieltä.

¹⁶ Esimerkiksi huhtikuussa 2025 ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus ulkomaalaisesta työvoimasta oli 24,3 prosenttia, kun koko Helsingin työttömyysaste oli 12,9 prosenttia. (Tilastokeskus 2025b.)

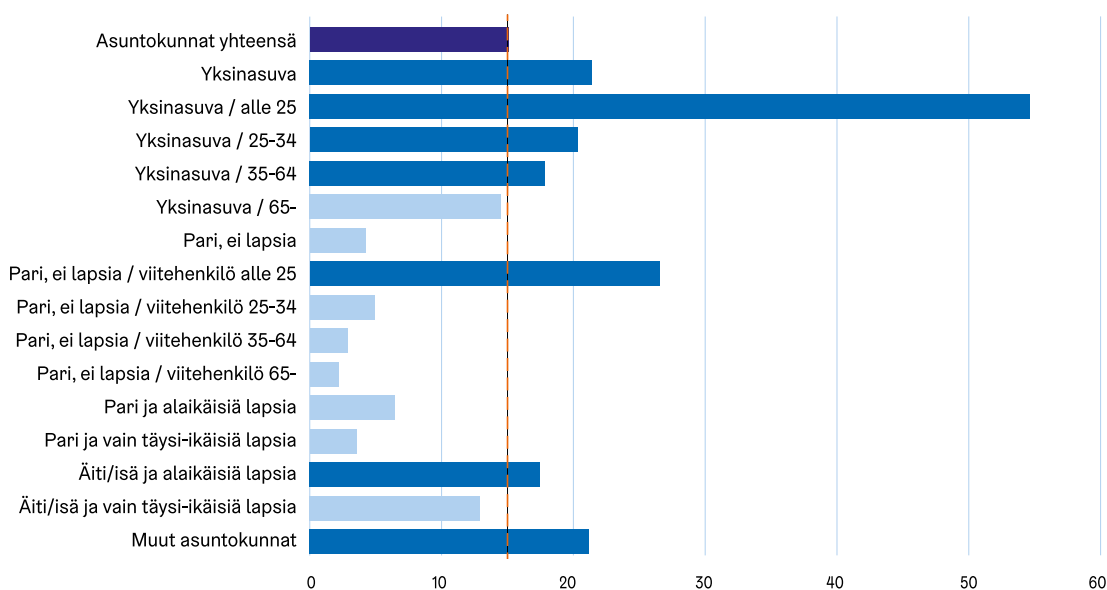
Taulukko 3. Helsinkiläisten käytettävissä olevat rahatulot tulot iän, sukupuolen ja syntyperän mukaan vuonna 2023. Mediaanin, keskiarvon ja pienituloisuusasteen laskennassa perusjoukkona on asuntoväestö.

	Vuositulojen mediaani			Vuositulojen keskiarvo			Mediaani/ keskiarvo	Pieni- tuloiset (%)
	2023	Muutos 2010–2023		2023	Muutos 2010–2023			
Väestöryhmä	Euroa	Euroa	%	Euroa	Euroa	%		
Helsinkiläiset yhteensä	24 507	1 058	4,5	28 568	912	3,3	0,86	12,9
0–17	0	0	–	684	9	1,3	–	12,7
18–24	13 491	933	7,4	13 996	349	2,6	0,96	34,1
25–34	27 634	-240	-0,9	29 262	562	2,0	0,94	13,8
35–49	34 642	-458	-1,3	40 670	506	1,3	0,85	10,4
50–64	33 555	978	3,0	42 389	1 214	2,9	0,79	10,0
65–74	25 375	1 115	4,6	34 375	1 350	4,1	0,74	8,7
75–	24 730	3 166	14,7	31 720	3 095	10,8	0,78	8,1
Sukupuoli ja ikäryhmä								
Miehet								
Yhteensä	25 315	1 077	4,4	31 701	1 035	3,4	0,80	13,3
0–17	0	0	–	726	16	2,3	–	12,5
18–24	12 067	796	7,1	13 357	346	2,7	0,90	33,1
25–34	28 334	-641	-2,2	31 482	1 248	4,1	0,90	14,8
35–49	35 765	-825	-2,3	44 735	686	1,6	0,80	11,3
50–64	34 992	143	0,4	47 847	-213	-0,4	0,73	11,5
65–74	28 591	-132	-0,5	41 098	-356	-0,9	0,70	8,5
75–	29 365	3 569	13,8	39 715	2 904	7,9	0,74	5,3
Naiset								
Yhteensä	23 972	1 058	4,5	25 735	706	2,8	0,93	12,6
0–17	0	0	–	640	0	0,0	–	12,9
18–24	14 486	933	7,4	14 525	337	2,4	1,00	34,9
25–34	27 137	-240	-0,9	27 230	-12	0,0	1,00	12,8
35–49	33 815	-458	-1,3	36 487	111	0,3	0,93	9,4
50–64	32 633	978	3,0	37 386	1 870	5,3	0,87	8,6
65–74	23 507	1 115	4,6	29 242	2 264	8,4	0,80	8,8
75–	22 862	3 166	14,7	27 025	2 378	9,6	0,85	9,8
Syntyperä								
Suomalaistaustaiset	26 438	1 669	6,7	30 950	1 954	6,7	0,85	9,4
Ulkomaalaistaustaiset	15 890	3 060	23,9	18 640	2 356	14,5	0,85	27,5
Tulokäsite: käytettävissä olevat rahatulot henkilöä kohden. Perusjoukkona kaikki alueen henkilöt. Pienituloisia ovat henkilöt, joiden kotitalouden käytettävissä olevat rahatulot kulutusyksikköä kohti (ns. ekvivalentit tulot) ovat pienemmät kuin 60 prosenttia kaikkien kotitalouksien ekvivalenttien käytettävissä olevien rahatulojen mediaanitulosta.								
Eurot ovat vuoden 2023 rahassa. Lähde: Tilastokeskus, väestötilastopalvelun tulotietokanta								

Yksinasuvien ja yksinhuoltajaperheiden tulotaso on keskimääräistä matalampi – kahden aikuisen asuntokuntien keskimääräistä korkeampi

Yhden hengen asuntokunnilla sekä tulojen mediaani että keskiarvo alittavat asuntokuntien keskimääräisen tulotason ja myös pienituloisuus on yleistä. Yksinasuvista alle 25-vuotiaiden tulotaso on selvästi matalin ja heistä hieman yli puolet on pienituloisia¹⁷. Asuntokunnista suurituloisimpia ovat ilman lapsia elävät pariskunnat lukuun ottamatta alle 25-vuotiaiden ryhmää, joiden tulot ovat yksinasuvien nuorten tapaan pienet. Ilman lapsia elävien pariskuntien joukossa pienituloisuus on varsin vähäistä edellä mainittuja nuoria pariskuntia lukuun ottamatta.

Kuvio 10. Pienituloisuusaste (%) erilaisissa asuntokunnissa Helsingissä vuonna 2023

Tulokäsitel: käytettävissä olevat kulutusyksikkökohtaiset rahatulot.
Lähde: Tilastokeskus, tulojakotilasto (erillistilasto)

Lapsiperheistä¹⁸ kahden huoltajan perheiden tulotaso on keskimääräistä parempi. Lasten iällä ja lukumäärällä on vaikutusta. Pienituloisuus on keskimääräistä yleisempää perheissä, joissa on alle kouluikäisiä lapsia tai lapsia enemmän kuin kaksi (Ruotsalainen 2021; Kallio ja Hakovirta 2020, 47–54.). Nämä havainnot nousevat esiin myös tässä tarkastellussa tilastoaineistossa. Kahden huoltajan perheistäkin tulot jäävät pienimmiksi niissä perheissä, joissa on vähintään kolme lasta, ja vähintään yksi lapsista alle 7-vuotias. Yhden huoltajan perheiden tulotaso on selvästi kahden huoltajan perheiden tulotaso matalampi ja pienituloisuus asuntokuntien keskimääräistä selvästi yleisem-

¹⁷ Edellä todettiin, että 18–24-vuotiaista joka kolmas on pienituloinen. Yksinasuvista alle 25-vuotiaista joka toinen on pienituloinen. Pienituloisuusaste lasketaan kotitalouden kulutusyksikkökohtaisista tuloista.

Nuorista osa asuu vielä huoltajan/huoltajien kanssa samassa taloudessa, jolloin koko ikäryhmää koskeva pienituloisuusaste jää matalammaksi kuin silloin, kun tarkastellaan nuoria asuntokuntarakenteen mukaan.

¹⁸ Lapsiperheiden osalta tilastotiedoissa ei ole voitu huomioida sitä, että osalla lapsista on käytännössä kaksi osoitetta. Niin yhden kuin kahden huoltajan lapsiperheissä lapsella voi olla kaksi kotia, jotka tulotasoltaan saattavat olla hyvinkin erilaisia, mutta tilastoihin lapsi kirjautuu sen kodin mukaan, missä hän on virallisesti kirjoilla. Vuoroasumisesta on kuitenkin saatavilla jonkin verran tutkimustietoa. On esimerkiksi havaittu, että vuoroasuminen on yleisempää paremmassa sosioekonomisessa asemassa olevien vanhempien lapsilla (Miettinen ym. 2020).

pää. Yhden huoltajan perheissäkin pienimmät tulot ovat perheillä, joissa on vähintään kolme lasta ja ainakin yksi lapsista on alle 7-vuotias. Näistä perheistä useampi kuin joka kolmas on pienituloinen. Yhden huoltajan perheiden joukossa tuloerot ovat pienemmät kuin kahden huoltajan perheiden joukossa. Lisäksi omistusasuminen on yhden huoltajan perheissä selvästi muita asuntokuntia harvinaisempaa ja toimeentulovaikeuksien kokeminen vastaavasti yleisempää. (Ahlgren-Leinvuo 2025).

Taulukko 4. Erilaisten asuntokuntien mediaanitulot, keskitulot ja pienituloisuus Helsingissä 2023. Mediaanin, keskiarvon ja pienituloisuusasteen laskennassa perusjoukkona ovat asuntokunnat.

	Vuositulojen mediaani			Vuositulojen keskiarvo			Mediaani/ keskiarvo	Pieni- tuloiset (%)
	2023	Muutos 2010–2023		2023	Muutos 2010–2023			
Väestöryhmä	Euroa	Euroa	%	Euroa	Euroa	%		
Asuntokunnat yhteensä	30 287	201	0,7	36 872	879	2,4	0,82	15,3
Yksinasuvat	25 579	-489	-1,9	30 625	121	0,4	0,84	21,7
Alle 25-vuotiaat	16 627	-16	-0,1	17 206	-287	-1,6	0,97	55,4
25–34-vuotiaat	27 080	-1 349	-4,7	28 383	-957	-3,3	0,95	20,6
35–64-vuotiaat	30 467	-268	-0,9	36 015	849	2,4	0,85	18,1
65 vuotta täyttäneet	23 633	1 450	6,5	30 200	2 109	7,5	0,78	14,7
Pariskunta ilman lapsia	41 274	2 291	5,9	49 293	2 276	4,8	0,84	4,3
Viitehenkilö* alle 25-vuotias	22 659	551	2,5	24 206	895	3,8	0,94	26,9
Viitehenkilö* 25–34-vuotias	39 891	1 481	3,9	42 313	1 499	3,7	0,94	5,0
Viitehenkilö* 35–64-vuotias	47 407	1 498	3,3	57 102	2 005	3,6	0,83	2,9
Viitehenkilö* 65 vuotta täyttänyt	37 928	3 890	11,4	48 521	2 738	6,0	0,78	2,2
Kahden huoltajan lapsiperheet	37 853	1 230	3,4	45 614	2 512	5,8	0,83	6,1
Alaikäisiä lapsia	37 201	1 555	4,4	44 930	3 093	7,4	0,83	6,5
1-2 lasta, yhteensä	38 638	1 866	5,1	46 517	3 626	8,5	0,83	4,9
nuorin alle 7	37 175	2 129	6,1	43 903	3 997	10,0	0,85	5,7
nuorin 7-17	40 286	1 432	3,7	49 546	2 828	6,1	0,81	4,0
3+ lasta	28 550	-1 467	-4,9	36 416	-506	-1,4	0,78	14,8
nuorin alle 7	25 560	-2 436	-8,7	34 540	513	1,5	0,74	17,3
nuorin 7-17	31 983	-881	-2,7	38 902	-1 978	-4,8	0,82	11,3
Vain täysi-ikäisiä lapsia	41 646	-202	-0,5	49 796	271	0,5	0,84	3,6
Yhden huoltajan lapsiperheet	24 477	974	3,5	28 771	381	1,6	0,85	16,4
Alaikäisiä lapsia	23 399	815	3,6	26 798	1 312	5,1	0,87	17,7
1-2 lasta, yhteensä	24 154	1 002	4,3	27 606	1 680	6,5	0,87	16,1
nuorin alle 7	22 090	1 782	8,8	24 897	2 529	11,3	0,89	23,1
nuorin 7-17	24 915	431	1,8	28 812	1 094	3,9	0,86	13,0
3+ lasta	19 941	283	1,4	21 655	-710	-3,2	0,92	27,9
nuorin alle 7	19 407	769	4,1	20 117	-110	-0,5	0,96	30,1
nuorin 7-17	20 787	2	0,0	23 391	-991	-4,1	0,89	25,5
Vain täysi-ikäisiä lapsia	28 974	139	0,5	33 909	1 087	3,3	0,85	13,1
Muut asuntokunnat**	28 689	1 943	7,3	32 452	1 349	4,3	0,85	21,5

* Viitehenkilö on asuntokunnan suurituloisin henkilö. Jos suurituloisin on alle 18-vuotias lapsi, niin viitehenkilö on asuntokunnan vanhin henkilö.

**Muut asuntokunnat Muut asuntokunnat muodostuvat henkilöistä, jotka asuvat vakituisesti samassa asunnossa tai osoitteessa, mutta eivät kuulu samaan kotitalouteen.

Tulokäsitelä: käytettävissä olevat rahatulot kulutusyksikköä kohden. Perusjoukkona kaikki alueen asuntokunnat. Pienituloisia ovat henkilöt, joiden kotitalouden käytettävissä olevat rahatulot kulutusyksikköä kohti (ns. ekvivalentit tulot) ovat pienemmät kuin 60 prosenttia kaikkien kotitalouksien ekvivalenttien käytettävissä olevien rahatulojen mediaanitulosta.

Lähde: Tilastokeskus, tulonjakotilasto (erillinen tilausaineisto)

3. Helsinkiläisillä enemmän velkaa kuin suomalaisilla keskimäärin

Useammalla kuin joka toisella helsinkiläisellä asuntokunnalla on velkaa. Velasta suurin osa kohdistuu asumiseen. Helsinkiläisten asuntokuntien kokonaisvelasta noin 70 prosenttia on asuntovelkaa eli vakituisen asunnon hankkimiseen tai peruskorjaukseen kohdistuvaa velkaa (Tilastokeskus 2024d). Suurin osa velallisista selviytyy lainanlyhennyksistä ilman ongelmia eikä suurikaan velkamäärä itsessään ole merkki taloudellisista vaikeuksista. Velkaantuminen on ongelma, jos velkaa on tuloihin nähden liikaa eivätkä rahat riitä lainan lyhennyksiin.

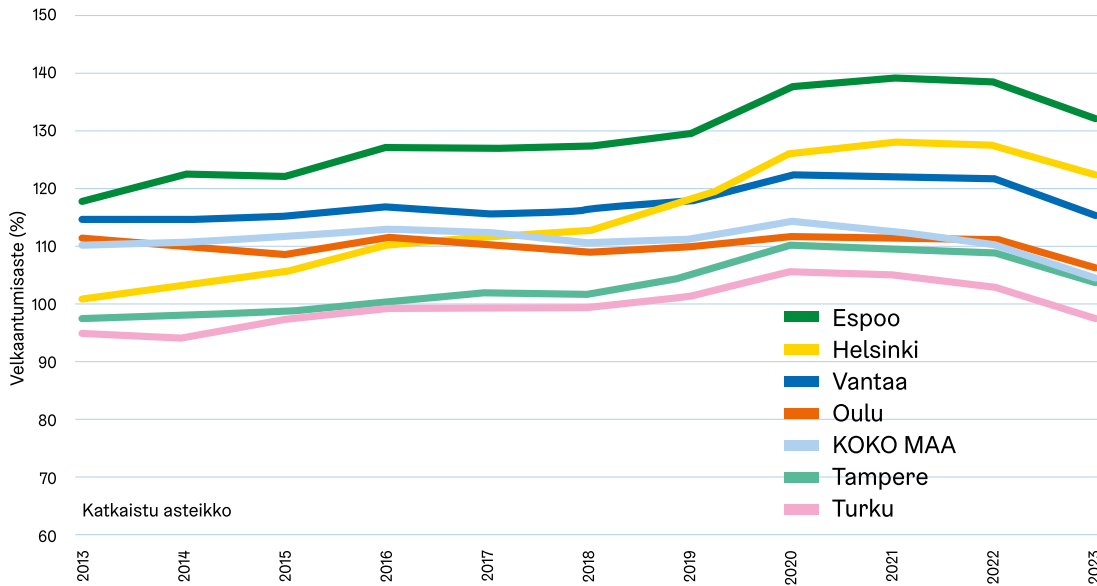
Ylivelkaantumiselle ei ole olemassa virallista määritelmää, joka erottelisi ylivelkaantuneet muista velkaantuneista (Blomgren ym. 2014). Tutkimuskirjallisuudessa ylivelkaantuminen on määritelty kestäättömän suurena objektiivisena velkataakkana (velan määrä suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin), subjektiivisena kokemuksena rahojen riittämättömyydestä tai hallinnollisena statuksena (esim. maksuhäiriömerkintä) (Hiilamo ym. 2023).

Velat ovat jakautuneet epätasaisesti kotitalouksien kesken. Tilastokeskuksen tulo- ja varallisuustilastojen mukaan noin 41 prosentilla suomalaisista kotitalouksista ei ollut vuonna 2019 lainkaan henkilökohtaisia velkoja, mutta lähes kuudella prosentilla kotitalouksista oli velkaa vähintään neljä kertaa käytettävissä olevien tulojensa verran. Eniten velkaa suhteessa käytettävissä olevaan rahatuloon oli asuntokunnilla, joilla oli elinkeinotoiminnan ja tulolähteen velkaa. Näiden asuntokuntien velkaantumisaste oli 255 prosenttia. (Mäki-Fränti 2021.)

Asuntokuntien velkaantumisaste on noussut Helsingissä nopeammin kuin muissa suurissa kaupungeissa

Vuonna 2023 helsinkiläisten asuntokuntien velkaantumisaste eli velan suhde käytettävissä oleviin vuosittaisiin rahatuloihin oli 122 prosenttia (kuvio 11). Helsinkiläiset asuntokunnat ovat selvästi velkaantuneempia kuin suomalaiset asuntokunnat keskimäärin. Suurista kaupungeista vain Espoossa velkaantumisaste oli Helsingiä suurempi. Velkaantumisaste on noussut viimeisen kymmenen vuoden aikana Helsingissä enemmän kuin koko maassa tai muissa Suomen suurissa kaupungeissa. Vuoden 2021 jälkeen velkaantumisaste ei kuitenkaan ole enää noussut. Kotitalouksien velkaantuminen noudattaa talouden suhdanteita ja velan kasvu on tyypillisesti hidastunut taantumien aikana (Nyholm & Silvo 2022). Viime vuosina koronapandemia ja Ukrainan sota ovat haitanneet talouden kasvua (Suomen Pankki 2022). Näiden ulkoisten muutosten vuoksi Suomen talous luisui taantumaan vuonna 2023. Tämän kehityksen seurauksena myös velkaantumisaste laski vuodesta 2022 vuoteen 2023.

Kuvio 11. Asuntokuntien velkaantumisaste koko maassa ja kuudessa suurimmassa kaupungissa 2013–2023

Velkaantumisaste on velkojen osuus käytettävissä olevista rahatuloista vuodessa prosentteina. Kuviossa perusjoukkona ovat kaikki asutokunnat (ml. velattomat asutokunnat).
Lähde: Tilastokeskus, velkaantumistilasto

Asuntovelallisten velkaantumisaste on Helsingissä suurista kaupungeista korkein

Helsingin velallisista asutokunnista 48 prosentilla oli asuntovelkaa. Asuntoihin liittyvä velka kattaa 86 prosenttia helsinkiläisten asutokuntien yhteenlasketusta 22,9 miljardin velkamäärästä. Velkaa on keskimäärin 217 600 euroa asuntovelallista asutokuntaa kohden¹⁹. Helsingissä asuntovelallisten asutokuntien velkaantumisaste oli 267, mikä on selvästi enemmän kuin koko maassa ja muissa suurissa kaupungeissa (Kuvio 12). Helsingissä asuntojen neliöhinnat ovat muita kuutoskaupunkeja korkeammat²⁰, mikä heijastuu tarvittavan asutolainan määrään. Helsingissä on myös koko maahan verrattuna suhteellisesti enemmän suurituloisia asutokuntia, joiden on mahdollista saada isoja asutolainoja²¹.

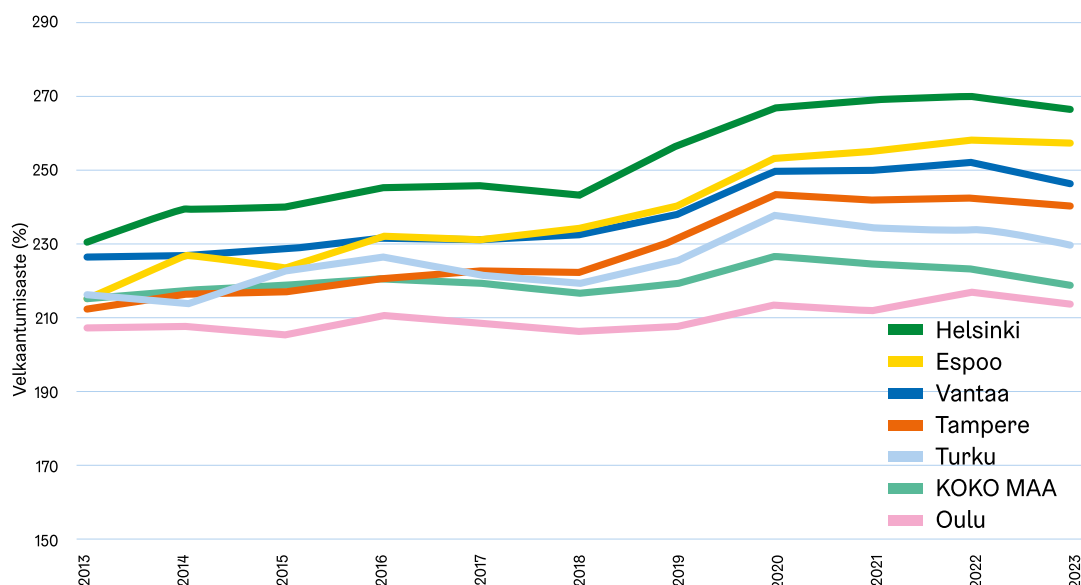
Velkaantumisaste on noussut kuudessa suurimmassa kaupungissa suhteellisesti enemmän kuin koko maassa. Eniten se on noussut Helsingissä ja Espoossa (15 %), mutta myös Tampereella (14 %) ja Vantaalla (12 %) selvästi enemmän kuin Turussa (9 %) ja Oulussa (4 %) tai koko maassa (3 %).

19 Asuntovelallisilla voi olla asutolainan lisäksi myös muuta lainaa. Velkamäärissä eivät ole mukana taloyhtiölainat.

20 Esimerkiksi vanhojen osakeasuntojen keskimääräinen neliöhinta oli Helsingissä yli 5 074 euroa vuonna 2024, mikä oli selvästi enemmän kuin muissa kuutoskaupungeissa (Tilastokeskus 2025c).

21 Helsingiläisistä 15 prosenttia kuuluu Suomen suurituloisimpaan tulokymmenykseen. Muissa kuutoskaupungeissa Espoosta (19 %) lukuun ottamatta osuus jäi alle kymmeneen prosenttiin.

Kuvio 12. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisaste vuosina 2013–2023 koko maassa ja kuudessa suurimmassa kaupungissa

Velkaantumisaste on velkojen osuus käytettävissä olevista rahatuloista vuodessa prosentteina. Kuviossa perusjoukkona ovat asuntovelalliset asuntokunnat. Velkoihin on laskettu mukaan kaikki asuntovelallisten asuntokuntien velat eli myös muut kuin asuntolainat.
Lähde: Tilastokeskus, velkaantumistilasto

Lapsiperheet muita asuntokuntia velkaantuneempia

Erilaisten perhetyyppien välillä on velkaantumisasteen ja velkamäärien osalta eroja. Erot nousevat esiin etenkin, kun verrataan toisiinsa omistusasunnoissa ja tuetuissa vuokra-asunnoissa asuvia lapsiperheitä (taulukko 5). Kahden huoltajan lapsiperheiden osalta omistusasunnoissa asuvien velkaantumisaste on 9-kertainen tuetussa vuokra-asunnossa asuviin verrattuna, ja lainamäärä 18-kertainen. Yhden huoltajan perheiden osalta ero on vielä suurempi.

Helsinkiä lähtien lapsiperheistä yli 70 prosentilla on velkaa, ja velasta suurin osa kohdistuu asuntoon. Eniten velkaa niin euromääräisesti kuin suhteessa tuloihin on kahden huoltajan lapsiperheillä, jotka asuvat omistusasunnoissa. Heillä on velkaa keskimäärin yli 250 000 euroa asuntokuntaa kohden – kaksinkertainen määrä vuosituloihin nähden (taulukko 5). Yhden huoltajan omistusasunnossa asuvilla perheillä velkaa on euromääräisesti puolet vähemmän, mutta velkaantumisaste ei jää kovin kauas kahden huoltajan asuntokunnista.

Taulukko 5. Asuntokuntien velkaantumisaste (%) ja keskimääräiset velat asunnon hallintamuodon ja asuntokuntatyyppin mukaan Helsingissä vuonna 2023.

Asunnon hallintamuoto ja asuntokunnan tyyppi	Velkaantumisaste (%)	Velat yhteensä (€), keskiarvo
Hallintamuodot yhteensä	122,4	64 286
1 henkilön asuntokunta	90,4	27 681
Lapseton pari	107,5	79 464
Pari, jolla lapsia	182,9	175 517
Äiti/isä ja lapsia	111,0	50 302
Omistaa talon tai asunnon osakkeet	174,4	125 917
1 henkilön asuntokunta	154,3	62 407
Lapseton pari	134,2	117 720
Pari, jolla lapsia	224,9	251 739
Äiti/isä ja lapsia	211,6	124 774
Arava- tai korkotukivuokra-asunto	23,9	7 848
1 henkilön asuntokunta	19,6	4 281
Lapseton pari	29,0	13 008
Pari, jolla lapsia	24,6	13 745
Äiti/isä ja lapsia	17,5	6 368
Muu vuokra-asunto	40,7	14 863
1 henkilön asuntokunta	36,0	9 360
Lapseton pari	48,6	27 136
Pari, jolla lapsia	45,4	31 849
Äiti/isä ja lapsia	33,6	12 998
Asumisoikeusasunnot	38,3	17 490
1 henkilön asuntokunta	28,3	8 165
Lapseton pari	33,6	20 048
Pari, jolla lapsia	51,1	37 082
Äiti/isä ja lapsia	49,3	21 613
Velkaantumisaste on velkojen osuus käytettävissä olevista rahatuloista vuodessa prosentteina. Kuviossa perusjoukkona ovat kaikki asuntokunnat (ml. velattomat asuntokunnat). Lähde: Tilastokeskus, väestötilastopalvelun tulotietokanta		

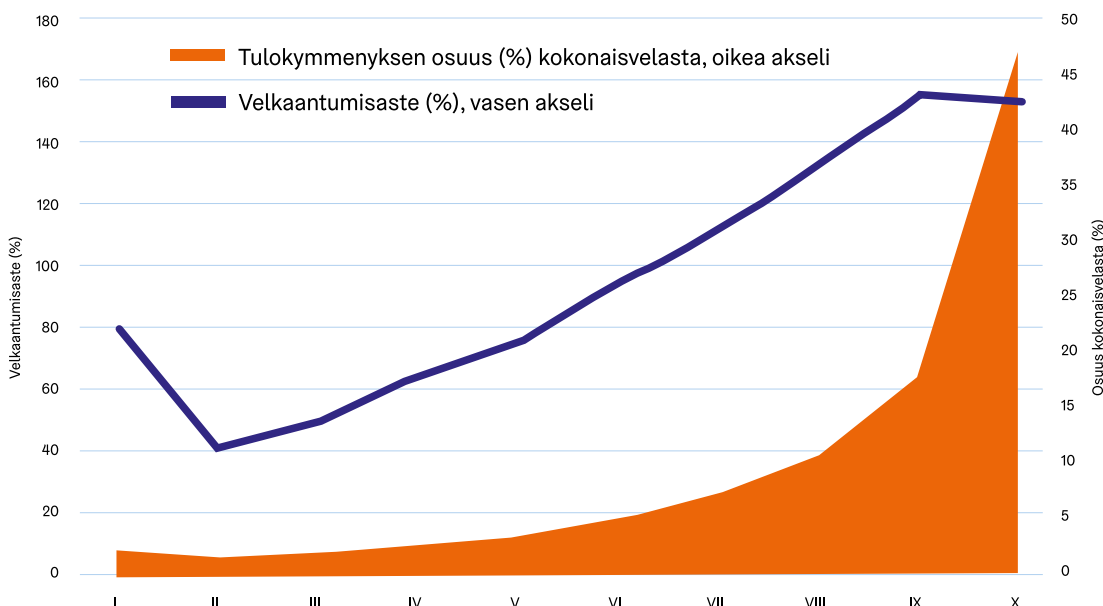
Isot omistusasunnot kasvattavat lapsiperheiden velkamäärää, mutta ajan kuluessa lainamäärä ja velkarasitus pienenevät. Oma asunto kerryttää nettovarallisuutta²². Asunto on suomalaisten keskeisin varallisuuserä – sen osuus lapsiperheiden kokonaisvaroista oli 55 prosenttia vuonna 2019 (Junes 2022). Omassa asunnossa kiinni olevaa varallisuutta on kuitenkin vaikea hyödyntää esimerkiksi yllättävien talousvaikeuksien osuessa kohdalle. Vuonna 2022 alkanut korkojen nousu on jonkin verran lisännyt ahdingossa olevien kotitalouksien määrää, mutta suurelle osalle asuntovelkaisista tilanne on tarkoittanut aiempaa pienempää lyhennyksen osuutta kuukausittaisten lainanhoidokulujen pysyessä ennallaan (Kauko 2023).

²² Nettovarallisuudella tarkoitetaan varallisuutta sen jälkeen, kun kokonaisvaroista on vähennetty asunto-, kulutus-, opinto- ja muiden lainojen määrä.

Velka kohdentuu suurituloisille

Suuret velat painottuvat suhteellisen hyvätuloisille ja varakkaille, joilla on hyvät edellytykset hoitaa velkoja. (Mäki-Fränti 2021). Kuviossa 13 on tarkasteltu helsinkiläisten asuntokuntien velkaantumisastetta²³ ja kokonaisvelan jakautumista tulokymmenysten välillä. Helsinkiläisten kokonaisvelasta 76 prosenttia kuului kolmeen suurituloisimpaan tulokymmenykseen kuuluville asuntokunnille. Esimerkiksi viiteen pienituloisimpaan tulokymmenykseen kuuluvien asuntokuntien osuus kokonaisvelasta oli alle 12 prosenttia. Suurituloisimpiin tulokymmenyksiin kuuluvilla asuntokunnilla on myös eniten velkaa suhteessa tuloihin. Pienituloisimmassa tulokymmenyksessä asuntokuntien velkaantumisaste on kuitenkin korkeampi kuin tulokymmenyksissä II–V. Pienituloisimmassa tulokymmenyksessä jo 15 000 euron velkamäärä ylittää asuntokunnan käytettävissä olevat vuositulot, joten velkaantumisaste nousee korkeaksi, vaikka velkaa olisikin selvästi vähemmän kuin suurituloisemmilla asuntokunnilla.

Kuvio 13. Asuntokuntien velkaantumisaste (%) ja asuntokuntien yhteenlasketun kokonaisvelan jakautuminen (%) tulokymmenyksittäin Helsingissä vuonna 2023

Velkaantumisaste on asuntokuntien yhteenlasketun velan osuus yhteenlasketuista käytettävissä olevista rahatuloista vuodessa. Perusjoukkona ovat kaikki asuntokunnat ml. velattomat asuntokunnat. Tulokymmenysten määrittelyperusteena on koko maa. Lähde: Tilastokeskus, tulonjakotilasto.

Tätä tarkastelua varten saatavilla oleva asuntokuntien keskimääräistä velkamäärää kuvaileva tilastotieto ei anna mahdollisuutta ylivelkaantumisen tarkasteluun. Koko maata koskevassa selvityksessä (Majamaa ja Rantala 2020) nostettiin kuitenkin ylivelkaantumisen riskitekijöinä esiin matala sosioekonominen asema, eli matala koulutus ja pienet tulot. Selvityksessä havaittiin, että esimerkiksi ulosottovelallisten lukumäärä kasvoi erityisesti perusasteen ja toisen asteen tutkinnon suorittaneilla sekä kolmeen matalimpaan tulokymmenykseen kuuluvilla. Muita selvityksessä havaittuja riskitekijöitä olivat yksinasuminen, korkea lapsiluku, työmarkkinoiden ulkopuolelle jääminen, riippuvuudet (kuten peliriippuvuus) ja puutteet oman talouden hallinnassa.

²³ Tarkastelussa velkaantumisaste on laskettu kaikista asuntokunnista eli mukana ovat myös velattomat asuntokunnat. Näin laskettuna velkaantumisaste on selvästi matalampi kuin silloin, kun tarkastelussa ovat mukana vain velkaantuneet asuntokunnat.

4. Tulotaso on korkein eteläisissä kaupunginosissa

Tulot ja varallisuus vaikuttavat asuinpaikan valintaan

Asuinpaikan valintaan vaikuttavat monet tekijät. Keskeisimpiä niistä ovat asumiskustannukset, alueen sijainti suhteessa työpaikkoihin ja palveluihin sekä alueen viihtyisyys (esim. Brueckner ym. 1999). Parannukset alueen asuntokannassa sekä alueen viihtyisyydessä tai saavutettavuudessa voivat lisätä sen kiinnostavuutta myös asuinpaikkana (esim. Saarimaa, T. & Ventovuori, M. 2025). Tämä puolestaan voi nostaa asumisen hintaa (asuntojen vuokria ja myyntihintoja) sekä vaikuttaa edelleen siihen, millaisen tulotason omaavat ihmiset voivat tai haluavat kullakin alueella asua (Vilkama, K., Ahola, S. & Vaattovaara, M. 2016; Renvik ym. 2025; Järvelä & Hirvonen 2024). Asuinalueiden maineen ja haluttavuuden muodostuminen on usein vuosikymmeniä kestävä prosessi (Brueckner ym. 1999). Tilanne voi kuitenkin muuttua myös nopeastikin, jos alueen rakennuskannassa, viihtyisyydessä tai palvelutasossa tapahtuu muutoksia. (Liu ym. 2025)

Koulutetun ja hyvätuloisen väestön kasautumista on tarkasteltu aiemmissa tutkimuksissa. Niissä koulutuksen on todettu olevan yksi tärkeimmistä tulotasoa ennustavista tekijöistä. Tulotaso puolestaan asettaa taloudelliset reunaehdot asuinpaikan valinnalle. Siksi tulotaso kytkeytyy lopulta vahvasti myös asuinpaikan valintaan (Ahtiainen 2023; Ansala 2023b). Hyvätulaiset voivat muita useammin valita asuinalueen, jossa koetun viihtyisyyden ja saavutettavuuden kaltaiset tekijät ovat suotuisia. Pienituloisilla asuinpaikan valintaan liittyvät mahdollisuudet ovat vähäisempiä. Tästä voi seurata asukkaiden tulotasoon ja varallisuuteen liittyvää asuinalueiden eriytymistä eli segregatiota (esim. Renvik ym. 2025, Brueckner ym. 1999)

Tulotasossa on suurta alueellista vaihtelua

Postinumeroalueiden väliset erot ovat suuria sekä ansiotuloilla että varsinkin pääomatuloilla mitattuna. Keskimääräiset ansiotulot ovat suurituloisimmilla postinumeroalueilla kolminkertaiset pienituloisimpiin alueisiin verrattuna. Pääomatuloilla mitattuna ero on paikoin jopa 40-kertainen. Tulotaso on korkein eteläisessä ja lounaisessa Helsingissä sekä eräillä pientalovaltaisilla alueilla. Vastaavasti monissa itäisissä ja pohjoisissa kaupunginosissa tulotaso on koko Helsingin keskiarvoa selvästi alhaisempi. Lisäksi tulokehitys on alueellisesti epätasaista. Paikoin alueiden väliset tuloerot kasvoivat entisestään, mutta monin paikoin aiemmin keskimääräistä pienituloisempien alueiden tulotaso nousi koko kaupungin keskiarvoa nopeammin. Näiden muutosten taustalla ovat muun muassa kaupungin asukasluvun kasvu ja uudisrakentamisen suuntautuminen. Joillekin alueille on siis muuttanut aiempaa hyvätuloisimpia asukkaita.

Tässä luvussa helsinkiläisten tuloja tarkastellaan kahden tulomuodon, ansiotulojen ja pääomatulojen perusteella. Näin tarkastelu noudattaa verotuksen pohjana käytettävää jakoa. Ansiotulojen ja pääomatulojen välinen jako on selkeä: Pääomatuloa on varallisuuden avulla saatu tulo. Pääomatuloa on siis muun muassa korkotulo, vuokratulo, osinkotulo sekä myyntivoittona ja luovutusvoittona saatu tulo. Ansiotuloja puolestaan ovat kaikki veronalaiset tulot pääomatuloja lukuun ottamatta. Ansiotuloja ovat siis esimerkiksi palkat, eläkkeet, työttömyyskorvaukset ja muut veronalaiset etuudet.

Työmarkkinat ja helsinkiläisten työn tekemisen muodot ovat muuttuneet. Pääosa työvoimasta on kokoaikaisissa ja päätoimisissa työsuhteissa, mutta kasvava joukko ihmisiä työskentelee osa-aikaisissa ja/tai määräaikaisissa työsuhteissa (esim. Salorinne 2024).

Erilaisia ansiotulon muotoja yhdistellään ja työmarkkinoilla on aiempaa enemmän esimerkiksi eläkeläisiä, jotka hankkivat osa-aikaisella työllä lisätuloja. Tämän vuoksi ansiotuloja voi pitää mielekkäämpänä tulokehityksen tarkastelun pohjana kuin esimerkiksi pelkkiä palkkatuloja.

Seuraavissa alaluvuissa tarkastellaan ansiotulojen ja pääomatulojen alueellista vaihtelua sekä ansiotulojen kehitystä Helsingin sisällä. Aluejako perustuu postinumeroalueisiin. Postinumeroalueet on nimetty kuvion 14 jälkeen esitetyssä luettelossa.

Suurimmat ansiotulot eteläisessä ja lounaisessa Helsingissä

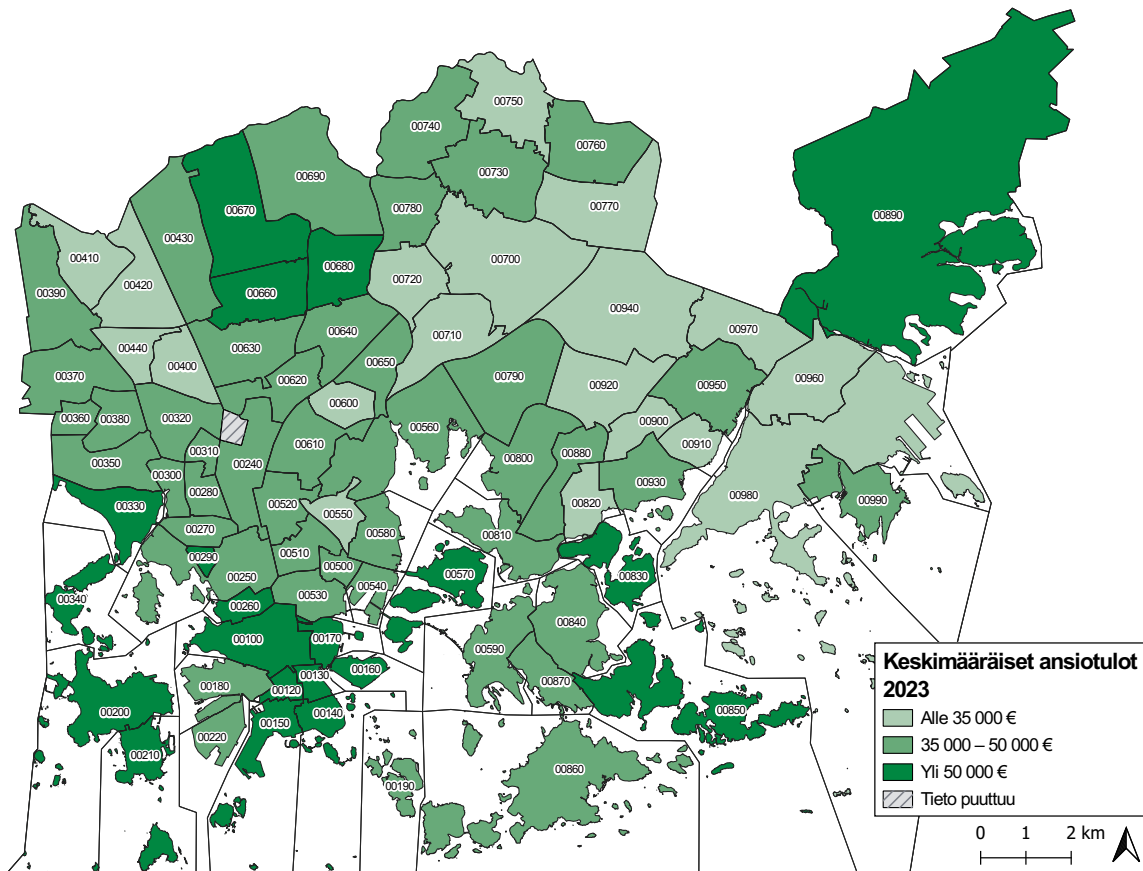
Ansiotuloilla mitattuna Helsingin hyvätuloisimmat asukkaat asuvat vuoden 2023 keskimääräisten ansiotulojen perusteella Helsingin ydinkeskustassa ja sen lähistöllä (postinumeroalueet 00100–00180), Lauttasaaressa ja Jätkäsaaressa sekä Töölössä ja Meilahdessa. Lisäksi erittäin suurituloisia asukkaita on paljon Kulosaaren, Jollaksen, Kalasataman, Munkkiniemen ja Kuusisaaren-Lehtisaaren postinumeroalueilla sekä Östersundomissa ja Tammisalossa. Keskimääräistä korkeampia keskimääräisiä ansiotuloja on myös monilla pientalovaltaisilla alueilla kaupungin pohjoisosassa. Tällaisia ovat esimerkiksi Itä- ja Länsi-Pakila, Paloheinä ja Tuomarinkylä-Torpparinmäki (kuvio 14, tummanvihreä väri). Havainto on samansuuntainen kuin aiemmassa peruspiiriijaon mukaan tehdyssä tilastokatsauksessa (Helsingin kaupunki, kaupunkitieto 2023).

Suurituloisten alueiden yleispiirre on korkea tulotaso riippumatta siitä, mitataanko sitä ansiotuloilla, palkkatuloilla, eläketuloilla vai pääomatuloilla. Näiden hyvätuloisten alueiden ansiotulot ylittävät koko kaupungin keskiarvon kaikilla postinumeroalueilla vähintään kymmenellä prosentilla ja enimmillään 98 prosentilla (Kaartinkaupunki). Kaupungin keskimääräinen tulotaso ylittyy yli 70 prosentilla Kaartinkaupungin lisäksi Kuusisaari-Lehtisaaren ja Kaivopuisto-Ullanlinnan postinumeroalueilla. Muilla suurituloisilla alueilla kaupungin keskimääräinen ansiotulojen taso ylittyy 10–50 prosentilla.

Suurituloisten postinumeroalueiden sisäiset tuloerot ovat selvästi suuremmat kuin koko Helsingissä keskimäärin. Tämä kertoo siitä, että vaikka monen alueen keskimääräinen tulotaso on korkea, suurituloisuus ei koske likimainkaan kaikkia alueen asukkaita. Tämän voi havaita vertaamalla esimerkiksi ansiotulojen mediaanin ja keskiarvon suhdetta (ks. esim. Riihelä ja Tuomala 2019). Palkkatuloilla mitattuna mediaanin ja keskiarvon suhde on koko Helsingissä noin 0,87, mutta esimerkiksi Kaartinkaupungissa vastaava luku on vain 0,58, mikä viittaa suuriin alueen sisäisiin tuloeroihin. Toisaalta postinumeroalueen sisäinen tulonjako voi olla korkeista keskimääräisistä ansiotuloista huolimatta myös varsin tasainen. Näin oli esimerkiksi Pohjois-Lauttasaaressa ja Vattuniemessä. Niissä edellä mainittu suhdeluku oli palkkoilla mitattuna 0,82 eli lähellä koko kaupungin tasoa. Siellä keskimääräinen tulotaso on siis korkea, mutta tulot ovat jakautuneet postinumeroalueen sisäisesti tasaisemmin kuin muilla Helsingin suurituloisilla alueilla.

Korkeiden tulojen ja korkean koulutustason tiedetään kulkevan usein käsi kädessä. Hyvätuloisilla alueilla on pääsääntöisesti keskimääräistä korkeampi koulutustaso (Ahtinen 2023; Ansala 2023b; Vainio 2025a). Tätä tukee Tilastokeskuksen Paavo-tietokannan (Tilastokeskus. Paavo - Postinumeroalueittainen avoin tieto) postinumeroalueittaisten tietojen tarkastelu. Kaikilla edellä mainituilla korkean tulotason postinumeroalueilla ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus ylittää koko kaupungin keskiarvon. Ero keskiarvoon oli vuonna 2023 suurin Kulosaaren ja Kuusisaari-Lehtisaaren postinumeroalueilla, joilla yli 40 prosentilla aikuisväestöstä oli ylempi korkeakoulututkinto. Osuus oli lähellä 40 prosenttia myös Pohjois-Lauttasaaren ja Vattuniemen sekä Munkkiniemen, Kaartinkaupungin ja Paloheinän postinumeroalueilla. Koko Helsingissä vastaava luku on 24 prosenttia.

Kuvio 14. Keskimääräiset ansiotulot postinumeroalueittain Helsingissä 2023.
(Koko Helsingin keskiarvo 40 739 €)

Postinumeroalueiden nimet ovat liitteessä 2

Monet keskituloiset alueet lähellä kaupungin keskustaa

Lähelle koko Helsingin keskituloja sijoittuu kehämäisesti (Kuvio 14, keskivihreä väri) suuri joukko postinumeroalueita, joista useimpia yhdistää suhteellisen lyhyt etäisyys kaupungin keskustaan. Ne muodostavat laajan kaaren Munkkivuoresta Oulunkylän kautta Etelä-Laaajasaloon sekä lähimpänä keskustaa Pasilaan, Kallioon ja Sörnäisiin. Keskituloisia alueita ovat myös Veräjämäki, Tapanila, Puistola-Heikinlaakso, Tapaninvainio ja Vartioharju.

Keskitasoiset ansiotulot näyttävät tarkoittavan useimmissa tapauksissa myös melko pieniä alueen sisäisiä tuloeroja. Esimerkiksi alueen länsilaidalla Etelä-Haagassa, Munkkivuorella, Kivihaassa, Pajamäessä, Maununneva-Kuninkaantammessa sekä Pitäjänmäessä alueen sisäiset tuloerot ovat selvästi pienemmät kuin koko Helsingissä, kun tuloeroja mitataan mediaanitulon ja keskitulon suhteella. Tilanne on samankaltainen myös Alppila-Vallilan postinumeroalueella sekä Sörnäisissä, Pasilan molemmilla postinumeroalueilla, Käpylässä ja Herttoniemessä. Ainoa selvä poikkeus tästä säännöstä näyttää olevan Itäkeskus-Marjaniemi, jossa alueen sisäiset tuloerot ovat suuret postinumeroalueen kaksijakoisuuden vuoksi. Marjaniemessä asuu paljon suurituloisia ja Itäkeskuksessa puolestaan paljon pienituloisia asukkaita.

Pienituloisimmat alueet idässä ja pohjoisessa

Helsingin ansiotuloilla mitattuna pienituloisimmat postinumeroalueet ovat suurelta osin kaupungin itäosassa sekä Helsingin pohjoisella ja läntisellä reunalla pääkulkuväylien läheisyydessä. Tällaisia ovat monet rautateiden paikallisliikenteen asemanseudut sekä Kehä I:n ja Lahdenväylän lähellä sijaitsevat alueet (kuvio 14, vaaleanvihreä väri). Helsingin länsiosissa pienituloisimia alueita ovat Reimarla, Pohjois-Haaga, Malminkartano, Kannelmäki, Lassila ja Maunula. Pohjoisessa Helsingissä pienituloiseksi luokiteltuja alueita ovat Malmi, Pihlajamäki-Viikinmäki, Pukinmäki, Siltamäki, Tapulikaupunki ja Jakomäki-Alppikylä. Itäisessä Helsingissä pienituloisia alueita ovat Viikki, Länsi-Herttoniemi ja Roihuvuori sekä Puotinharju, Puotila, Myllypuro, Kontula-Vesala-Kivikko, Mellunmäki sekä Pohjois- ja Etelä-Vuosaari. Ainoat pienituloiseksi luokitellut postinumeroalueet lähellä kaupungin keskustaa ovat Vallila-Hermanni ja Sörnäinen-Harju.

Useimmat edellä mainitut pienituloiset alueet ovat kerrostalovaltaisista ja niiden etäisyys Helsingin keskustaan ja muihin työpaikkakeskittymiin on pidempi kuin hyvätuloisilta alueilta. Tämä taas tarkoittaa keskimääräistä pidempiä työ- ja asiointimatkoja sekä keskimääräistä pienempiä asumiskustannuksia. Näin omistus- ja osin myös vuokra-asuntomarkkinat ohjaavat pienituloisimpia kaupunkilaisia kauemmas kaupungin keskustasta. Tähän viittaa sekin, että Kelan tietojen perusteella toimeentulotuen saajia on eniten juuri edellä mainitun kaltaisilla alueilla (Kela 2024a; Kela 2022). Myös työttömyysaste on näillä alueilla keskimääräistä korkeampi (Salorinne 2023). Joillakin postinumeroalueilla keskimääräistä pienemmille ansiotuloille on kuitenkin muitakin selityksiä kuin asuntomarkkinoiden toiminta. Esimerkiksi opiskelijoiden osuus asukkaista voi olla suuri (esim. Viikki tai itäinen kantakaupunki). Toisilla alueilla asuu paljon ulkomaalaistaustaisia, joiden tulotason tiedetään olevan keskimääräistä alempi (Saukonen 2024). Lisäksi Helsingin kaupungin vuokra-asuntotarjonnasta (Heka) suuri osa sijaitsee näillä keskimääräistä pienituloisemmilla alueilla. Kaupungin vuokra-asuntojen asukasvalinnassa etusijalla ovat vähävaraisimmat ja pienituloisimmat hakijat (Helsingin kaupunki: Valintakriteerit Hekan vuokra-asunnoissa).

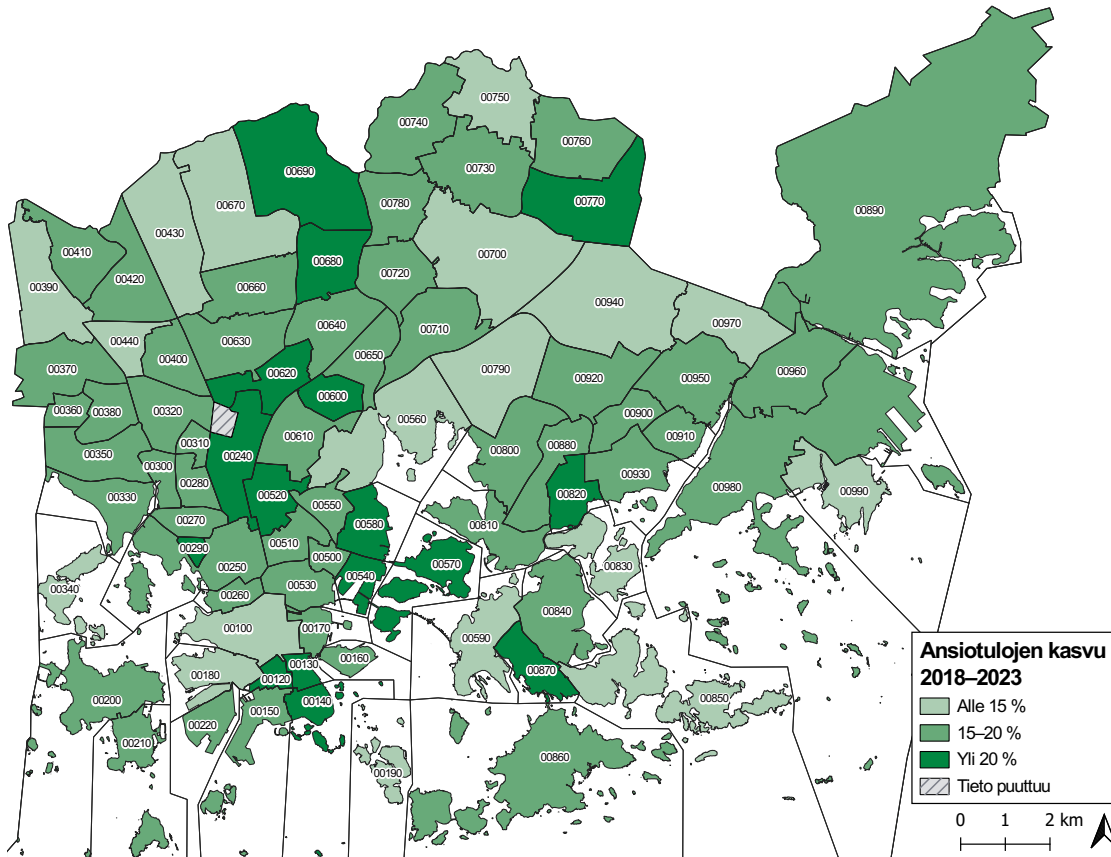
Ansiotulot nousivat monilla uudisrakennusalueilla

Keskimääräiset ansiotulot kasvoivat Helsingissä 18 prosenttia vuodesta 2018 vuoteen 2023. Alueelliset erot olivat kuitenkin suuria. Nopeinta keskimääräisten ansiotulojen kasvu oli Kaartinkaupungissa (00130), jossa ansiotulojen keskiarvo nousi yli 41 prosenttia, vaikka ansiotulojen mediaani nousi vain saman verran kuin koko kaupungissa. Tilanne oli samankaltainen myös postinumeroalueella Kaivopuisto-Ullanlinna (00140), jossa ansiotulojen keskiarvo nousi 34 prosenttia. Ansiotuloa saaneiden määrä ei näillä kahdella alueella muuttunut merkittävästi vuosina 2018–2023.

Tulojen kasvu oli nopeinta monilla valmiiksi hyvätuloisilla postinumeroalueilla kuten Munkkiniemessä, Länsi-Pakilassa, Torpparinmäessä ja Kulosaaressa. Kaikkia hyvätuloisia alueita kehitys ei kuitenkaan koskenut. Monissa niistä tulokehitys oli enintään koko kaupungin keskiarvoa vastaava, ja esimerkiksi korkeiden keskimääräisten ansiotulojen postinumeroalueilla Keskusta–Etu-Töölö, Kuusisaari-Lehtisaari ja Tammissalo ansiotulojen suhteellinen kasvuvauhti oli hitaampi kuin koko kaupungissa (Kuvio 15)

Keskimääräisten tulojen muutokset olivat erityisen suuria monilla postinumeroalueilla, joiden asukasluvu muuttui paljon. Tällaisia olivat esimerkiksi Kalasataman molemmat postinumeroalueet 00540 ja 00580. Niillä väestön määrä yli kaksinkertaistui viidessä vuodessa. Uudisrakentaminen ja siihen liittyvä muuttoliike vaikuttivatkin joidenkin alueiden tulokehitykseen enemmän kuin paikallaan pysyneen väestön tulotason muutokset.

Kuvio 15. Keskimääräisten ansiotulojen muutos postinumeroalueittain Helsingissä vuosina 2018–2023. Koko kaupungin keskimääräinen ansiotulojen kasvuvauhti oli tarkastelujaksolla 18 prosenttia.

Postinumeroalueiden nimet ovat liitteessä 2

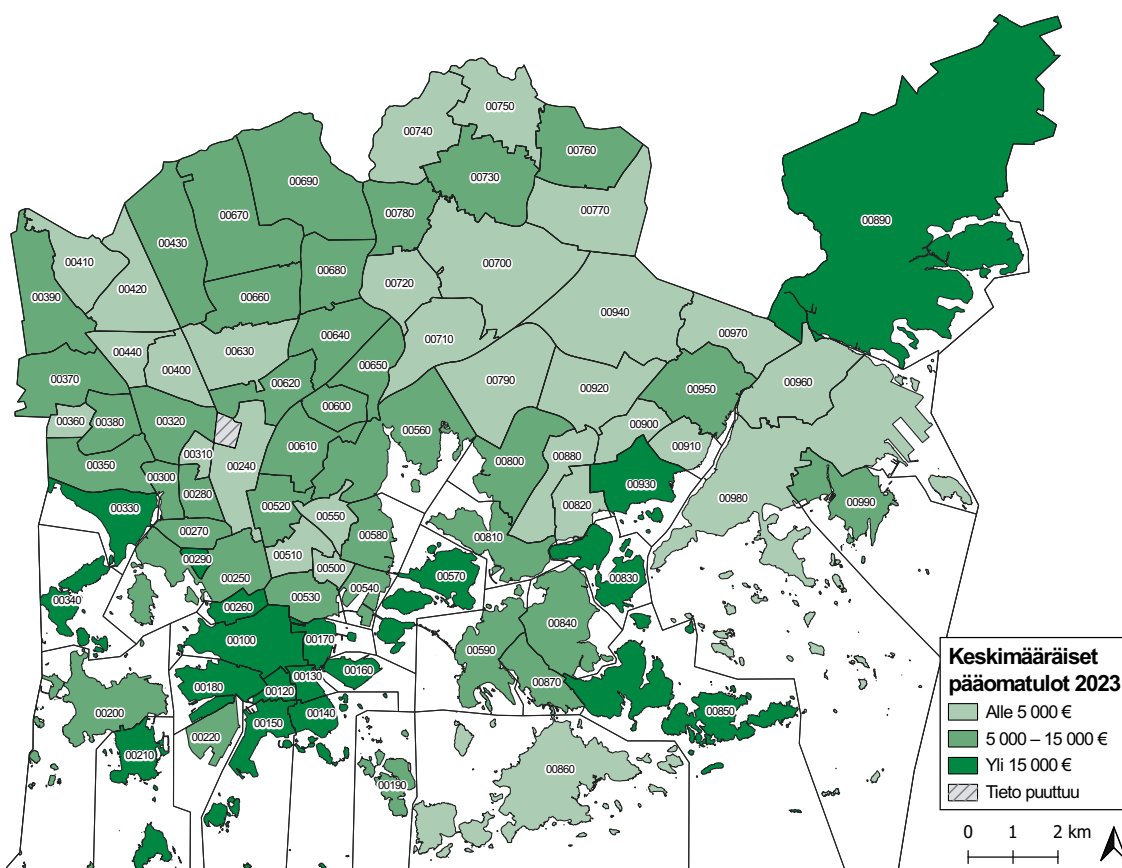
Uudisrakentaminen ei aina johda keskimääräisen tulotason kasvuun. Esimerkiksi Jätkäsaarella (00220), Kruunuvuorenrannassa (00590) ja Keski-Herttoniemessä (00880) asukasluku kasvoi uudisrakentamisen myötä nopeasti, mutta keskimääräinen tulotaso ei juurikaan noussut. Tätä vaihtelua näyttävät selittävän erot asuntokannassa ja asukasprofiilissa. Kalasatamaan ja Pasilaan valmistui paljon uusia asuntoja, jotka olivat pääosin vapaarahoitteisia toisin kuin muilla edellä mainituilla alueilla. Myös ikärakenne ja elämänvaihe voivat selittää tulotason ja tulokehityksen vaihtelua. Esimerkiksi Jätkäsaaren ja Keski-Herttoniemen asukkaiden keski-ikä on koko kaupunkia alempi ja opiskelijoiden osuus väestöstä on korkea. Nuorten aikuisten (alle 35-vuotiaiden) keskimääräisen tulotason tiedetään olevan heidän elämänvaiheestaan johtuen olevan alempi kuin 35–64-vuotiailla. (ks. esim. taulukko 3 tässä raportissa.)

Keskimääräistä hitaampaa keskimääräisten ansiotulojen kasvu oli kaupungin Pikku-Huopalahdessa, Pajamäessä, Pitäjänmäessä, Lassilassa, Kannelmäessä ja Konalassa sekä Maununneva-Kuninkaantammessa. Ansiotulojen kasvu oli koko kaupunkia hitaampaa myös Vallilan, Käpylän ja Toukolan-Kumpulän-Vanhankaupungin postinumeroalueilla sekä Viikissä ja Pihlajamäessä. Itäisistä postinumeroalueista Aurinkolahti, Kontula-Vesala, Pohjois-Vuosaari, Mellunmäki ja Vartioharju sekä Keski-Herttoniemi-Roihupelto, Laajasalo ja Kruunuvuorenranta olivat niin ikään keskimääräistä heikomman tulokehityksen alueita.

Pääomatuloissa on suuria alueellisia eroja

Helsingiläiset ansaitsivat vuonna 2023 pääomatuloja keskimäärin noin 1,6-kertaisen määrän verrattuna koko maahan. Helsingissä keskimääräisten pääomatulojen määrä oli 11 524 euroa, kun koko maassa vastaava summa oli 7 105 euroa. Pääomatulojen mediaani vuonna 2023 oli huomattavasti keskiarvoa pienempi: Helsingissä 618 euroa ja koko maassa 445 euroa. Sama havainto keskiarvon ja mediaanin huomattavasta erosta toistuu vuosittain koko tarkasteluajanjakson 2018–2023 aikana. Nämä luvut on laskettu kaikista pääomatuloja saaneista – ei siis kaikista tulonsaajista. Helsingissä kaikista tulonsaajista noin 38 prosenttia oli saanut vuonna 2023 myös pääomatuloja.

Kuvio 16. Helsingiläisten keskimääräiset pääomatulot postinumeroalueittain. Pääomatuloja saaneiden helsingiläisten keskimääräiset pääomatulot olivat 11 524 euroa.

Postinumeroalueiden nimet ovat liitteessä 2

Helsingin sisällä suuret pääomatulot ja suuret ansiotulot ovat usein keskittyneet samoihin kaupunginosiin. Korkeimpien pääomatulojen alueita ovat monet keskikaupungin lähellä sijaitsevat “pienen postinumeroiden alueet”. Sellaisia ovat kantakaupungin eteläosat ja sen länsipuolella Vattuniemi, Munkkiniemi ja Kuusisaari-Lehtisaari. Etäämmällä keskustasta sijaitsevista postinumeroalueista huomattavan suurten pääomatulojen alueita ovat Kulosaari, Tammisalo, Jollas, Itäkeskus-Marjaniemi, Östersundom ja Länsi-Pakila. Näissä kaikissa keskimääräisten pääomatulojen määrä ylitti vähintään 35 prosentilla Helsingin keskiarvon. Tyypillisimmin ero on kaksin- tai kolminkertainen, mutta esimerkiksi Kaartinkaupungissa ja Kuusisaari-Lehtisaareissa ero kaikkien helsingiläisten keskimääräisiin pääomatuloihin on yli viisinkertainen.

Verohallinto (2023) tarkasteli erillisessä julkaisussaan tarkastellut vuoden 2022 pääomatulojen rakennetta eri postinumeroalueilla. Esimerkiksi postinumeroalueella Kaivopuisto-Ullanlinna keskimääräiset osinkotulot olivat noin 60 000 euroa, keskimääräiset vuokratulot hieman yli 10 000 euroa ja keskimääräiset luovutusvoitot noin 116 500 euroa. Edellä esitetyt eri pääomatulojen muotojen keskiarvot koskevat vain niitä, joilla näitä tulomuotoja oli ollut (emt.). Muita harvinaisen suuria edellä kuvattujen pääomatulojen muotoja oli postinumeroalueilla Punavuori-Eira-Hernesaari, Punavuori-Bulevardi, Kulosaari, Kuusisaari-Lehtisaari ja Kaartinkaupunki. Keskimääräistä korkeammat pääomatulot indikoivat samalla keskimääräistä suurempaa omaisuuden määrää.

Pienimmät keskimääräiset pääomatulot löytyivät pääosin samoilta alueilta kuin pienimmät ansiotulotkin (kuvat 14 ja 16). Lähellä pääomatulojen keskiarvoja olivat puolestaan monet pientalovaltaiset alueet Pohjois-Helsingissä (esim. 00660–00680). Lisäksi Itä-Helsingissä oli joitakin postinumeroalueita, joilla pääomatulojen määrä oli lähellä kaupungin keskiarvoja (kuten Vartioharju ja Aurinkolahti). Tällaisia olivat myös monet kaupungin ydinkeskustan ulkopuolelle sijoittuvat, mutta kuitenkin varsin lähellä keskustaa sijaitsevat postinumeroalueet kuten Kallio ja Kalasataman molemmat postinumeroalueet.

Loppuyhteenvedo

Helsinkiäisten tulotaso on koko maata korkeampi riippumatta siitä, mitataanko sitä ansiotuloilla, pääomatuloilla vai käytettävissä olevilla rahatuloilla. Taustalla vaikuttavat asukkaiden korkea koulutustaso ja se, että alueella on paljon hyvin palkattua asiantuntijatyötä erityisesti informaatio- ja viestintäaloilla, erilaisissa asiantuntijapalveluissa sekä rahoitus- ja vakuutusallalla. Korkea tulotaso kasvattaa myös Helsingin kunnallisverokertymää. Helsinki saa kunnallisverotuksen kautta asukasta kohde laskettuna lähes yhtä paljon verotuloja kuin muut Suomen suurimmat kaupungit. Näin huolimatta siitä, että Helsingin kunnallisveroprosentti on selvästi keskimääräistä alempi.

Helsingissä myös tuloerot ovat muuta maata suuremmat. Kansainvälisesti katsottuna tuloerot eivät kuitenkaan ole Suomessa tai Helsingissä erityisen suuret, sillä sosiaaliturvaetuudet ja verotus tasaavat tuloeroja merkittävästi. Silti kaikista helsinkiläisten tuloista 28 prosenttia on suurituloisimman tulokymmenyksen tuloja ja suurituloisimman kymmenyksen tulot ovat lähes kymmenkertaiset pienituloisimpaan verrattuna. Tuloeroja selittävät muun muassa työmarkkina- ja ammattiasema, elämäntilanne, ikä ja koulutustausta. Tuloeroja kasvattavat erityisesti omaisuuteen liittyvät tulot. Omaisuuden liittyvät tulot eivät muodosta helsinkiläisten asuntokuntien yhteenlasketuista käytettävissä olevista tuloista kuin 12 prosenttia, mutta ne kasautuvat suurituloisimmalle tulokymmenykselle: 80 prosenttia kaikista helsinkiläisten omaisuuteen liittyvistä tuloista kohdistuu suurituloisimmalle tulokymmenykselle. Omaisuuteen liittyvät tulot kattavat suurituloisimman tulokymmenyksen tuloista viidenneksen, kun muilla kymmenyksillä omaisuustulojen osuus jää keskimäärin muutamaan prosenttiin.

Pienituloisuus on keskimääräistä yleisempää muun muassa nuorilla aikuisilla, iäkkäillä naisilla ja ulkomaalaistaustaisilla. Asuntokunnista pienituloisten joukossa nousevat esiin yksinasuvat, yksinhuoltajat ja monilapsiset pienten lasten perheet. Tuloerot näkyvät myös alueiden välillä. Suurituloisimmat alueet sijaitsevat Helsingin etelä- ja lounaisosissa sekä joillakin harvaan asutuilla pientalovaltaisilla alueilla. Helsingin pienituloisimmat alueet sijaitsevat pääosin kaupungin pohjois- ja itäosien kerrostalovaltaisissa kaupunginosissa. Havainto koskee sekä ansio- että pääomatuloja.

Suurimmat tulotason muutokset havaittiin alueilla, joissa uudisrakentaminen on ollut vilkasta ja joilla asukasluku on kasvanut selvästi. Tässä tarkastelussa esiin nousivat

erityisesti Kalasataman (00540 ja 00580) ja Pasilan (00240 ja 00520) postinumeroalueet. Kaikilla postinumeroalueilla runsas rakentaminen ja väkiluvun kasvu eivät kuitenkaan nostaneet keskimääräistä tulotasoa mainittavasti. Näille alueille muuttaneissa oli paljon opiskelijoita ja nuoria aikuisia.

Helsingiläisillä on myös enemmän velkaa kuin suomalaisilla keskimäärin. Suurin osa helsinkiläisten velasta on asuntolainaa ja velkaantuneimpia ovat lapsiperheet. Velkaantumisaste on noussut viimeisen kymmenen vuoden aikana Helsingissä enemmän kuin koko maassa tai muissa Suomen suurissa kaupungeissa. Omaisuuteen liittyvien tulojen tapaan myös velka kohdentuu tulojakauman yläpäähän: 76 prosenttia helsinkiläisten kokonaisvelasta on kolmen suurituloisimman tulokymmenyksen asuntokunnilla.

Helsingiläisten tuloista ja velkaantumisesta on saatavilla paljon tietoa. Sen sijaan varallisuudesta tiedetään huomattavasti vähemmän. Tilastokeskuksen määrävuositain tekemästä otospohjaisesta varallisuustutkimuksesta saadaan tietoa koko maasta ja suuralueista (esim. pääkaupunkiseutu), mutta ei yksittäisistä kunnista. Sen jälkeen, kun varallisuusvero poistettiin vuoden 2006 alussa, varallisuustutkimus on kuitenkin ainoa lähde, josta tietoa suomalaisten varallisuudesta ja varallisuuseroista saadaan kattavasti. Varallisuustutkimuksen koko maata koskevat tulokset osoittavat, että varallisuus on tuloja enemmän keskittynyttä ja varallisuuserot ovat tuloeroja suuremmat (Törmälehto 2018). Varallisuustieto täydentää myös kuvaa pienituloisuudesta: kaikki pienituloiset eivät ole vähävaraisia (emt.). (Törmälehto 2019; Tilastokeskus, kotitalouksien varallisuustilaston dokumentaatio.)

Lähteet

- Ahlgren-Leinuo H** (2025). Perheiden tulotaso heijastuu hyvinvointiin. Teoksessa Renvik T A, Saukkonen P, Sulander T, Taskinen H & Vilka K (2025). (toim.): Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin eriytyminen Helsingissä. Helsingin kaupunki, tutkimuksia 2025:1. [viitattu 26.5.2025]. Saantitapa: https://www.hel.fi/static/kanslia/Kaupunkitieto/25_05_21_Tutkimuksia_1.pdf
- Ahtiainen H** (2023). Myönteisiä muutoksia ja kyydistä jääneitä – Helsingin alueiden kehitys väestön koulutusrakenteen valossa. Kvartti. Tutkimusartikkeli, julkaistu 20.12.2023. [viitattu 27.5.2024] Saantitapa: <https://kaupunkitieto.hel.fi/fi/myonteisia-muutoksia-ja-kyydista-jaaneita-helsingin-alueiden-kehitys-vaeston-koulutusrakenteen>
- Ansala L** (2023a). Helsingissä työskentelevät ovat yhä harvemmin helsinkiläisiä – etenkin seudun ulkopuolelta pendelöinti yleistyi. [viitattu 27.5.2024] Saantitapa: <https://kaupunkitieto.hel.fi/fi/helsingissa-tyoskentelevat-ovat-yha-harvemmin-helsinkilaisia-etenkin-seudun-ulkopuolelta>
- Ansala L** (2023b). Helsingin sisäisen muuttoliikkeen valikoituminen. Tutkimuksia 2023:2. Helsinki: Helsingin kaupunginkanslia. [viitattu 27.5.2024] Saantitapa: <https://kaupunkitieto.hel.fi/fi/helsingin-sisaisen-muuttoliikkeen-valikoituminen>
- Blomgren J, Maunula N & Hiilamo H** (2014). Sairastuttaako velka? 15 vuoden seurantalutkimus pitkäaikaisesti ylivelkaantuneista. Yhteiskuntapolitiikka 79 (2014):3. [viitattu 7.5.2025]. Saantitapa: <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/116221/blomgren.pdf?sequence=2>
- Brueckner J, Thisse J-F & Zenou Y** (1999). Why is central Paris rich and downtown Detroit poor? An amenity-based theory. Saantitapa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0014292198000191>
- EIGE** (2019). Tackling the gender pay gap: not without a better work-life balance. Research Note. The European Institute for Gender Equality (EIGE), [viitattu 1.3.2024]. Saantitapa: <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/tackling-gender-pay-gap-not-without-better-work-life-balance>
- Eurostat** (2024). Living conditions in Europe – income distribution and income inequality. Statistics Explained, November 2024. [viitattu 4.9.2025]. Saantitapa: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Living_conditions_in_Europe_-_income_distribution_and_income_inequality
- Helsingin kaupunki, kaupunkitieto** (2023). Tutkimus- ja tilastotietoa Helsingistä: Tulotaso. [viitattu 28.5.2024]. Saantitapa: <https://kaupunkitieto.hel.fi/fi/hyvinvointi/sosiaaliset-resurssit-ja-eriarvoisuus/tulotaso>
- Hiilamo A, Luotonen N & Hakovirta M** (2023). Suomalaisten lapsiperheiden ylivelkaantuneisuus maksuhäiriömerkintöjen valossa. Yhteiskuntapolitiikka 88 (2023):2. [viitattu 7.5.2025]. Saantitapa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/145797/YP2302_Hiilamoym.pdf
- Junes T** (2022). Lapsiperheen varallisuus on usein kiinni asunnossa. Tieto & Trendit, 14.4.2022. Tilastokeskus [viitattu 3.9.2024]. Saantitapa: <https://stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2022/lapsiperheen-varallisuus-on-usein-kiinni-asunnossa?listing=normal>
- Järvelä S & Hirvonen J** (2024). Poismuutto Helsingistä koronapandemian aikana – tutkimus muuttosyistä ja asumisvalinnoista. Tutkimuksia 2024: 1. Helsinki: Helsingin kaupunginkanslia. Saantitapa: https://www.hel.fi/static/kanslia/Kaupunkitieto/24_04_02_Tutkimuksia_1.pdf. [viitattu: 27.8.2024].
- Kainulainen S** (2019). Milloin tulot riittävät edes kohtuulliseen elämään? Yhteiskuntapolitiikka 84 (2019): 1. [viitattu 28.5.2024] Saantitapa: <https://core.ac.uk/download/pdf/187145137.pdf>

- Kajantie M** (2020). Omaisuustulot kasvattavat sukupuolten välistä tuloeroa – ja tuovat etenkin miehille taloudellista turvaa myös eläkkeellä. Tieto & Trendit, 18.8.2020. Tilastokeskus. [viitattu 16.4.2024]. Saantitapa: <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2020/omaisuustulot-kasvattavat-sukupuolten-valista-tuloeroa-ja-tuovat-etenkin-miehille-taloudellista-turvaa-myo-elakkeella/>
- Kallio J & Hakovirta M** (toim.) (2020). Lapsiperheiden köyhyys ja huono-osaisuus. Vastapaino, Tampere
- Kanaoja H, Korhonen M, Kuusisto T, Nieminen K & Soinne K** (2023). Inflaatio ja korkojen nousu kurittaneet kotitalouksia - miltä tilanne näyttää esimerkkiperheiden näkökulmasta. Tilastokeskus, Helsinki [viitattu 26.4.2024]. Saantitapa: <https://stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2023/inflaatio-ja-korkojen-nousu-kurittaneet-kotitalouksia-milta-tilanne-nayttaa-esimerkkiperheiden-nakokulmasta/>
- Kauko K** (2023). Asuntolainoja, korkoriskejä ja sähkökriisi – Kuinka Suomen kotitaloudet selviytyisivät iskuista? Suomen Pankin ajankohtaisia artikkeleita taloudesta, Analyysi 31.3.2024. [Viitattu 26.9.2024. Saantitapa: <https://www.eurojatalous.fi/fi/2023/artikkelit/asuntolainoja-korkoriskeja-ja-sahkokriisi/>
- Kela** (2022). Tietotarjotin. Toimeentulotuen saajien asumisesta aiempaa tarkempaa tietoa – kaupunkien välillä isoja eroja. Julkaistu 9.12.2022. [viitattu 17.6.2024] Saantitapa: <https://tietotarjotin.fi/tutkimusblogi/490655/toimeentulotuen-saajien-asumisesta-aiempaa-tarkempaa-tietoa-kaupunkien-valilla-isoja-eroja>
- Kela** (2024a). Tilastotietoja helsinkiläisistä perustoimeentulotuen ja yleisen asumistuen saajista. Erillistilaus Kelan analytiikka- ja tilastoryhmältä.
- Kela** (2024b). Maahanmuuttaneiden erittely etuuksien saajista ei ole yksiselitteistä. Uutinen 11.11.2024. [viitattu 26.9.2025]. Saatavilla: <https://tietotarjotin.fi/uutinen/1123902/kelan-etuudet-tukevat-maahanmuuttaneiden-toimeentuloa-ja-kotoutumista>
- Liu T, Wang J, Liu L, Peng Z & Wu H** (2025). What Are the Pivotal Factors Influencing Housing Prices? A Spatiotemporal Dynamic Analysis Across Market Cycles from Upturn to Downturn in Wuhan. Land 2025, 14, 356. Saantitapa: <https://www.mdpi.com/2073-445X/14/2/356>
- Majamaa K ja Rantala K** (2020). Katsaus viime vuosien ylivelkaantumiskehitykseen. Valtioneuvoston selvitys 2020:5. [viitattu 3.9.2024]. Saantitapa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162625/2020_05_VN_Selvitys.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Miettinen A, Hakovirta M, Saarikallio-Torp M, Haapanen M, Kurki P, Kalliomaa-Puha L, Sihvonen E, Heinonen H-M ja Kivistö N** (2020). Lasten vuoroasuminen ja sosiaaliturva. Vuoroasumisen nykytila ja merkitys etuus- ja palvelujärjestelmän kannalta. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2020:51. [Viitattu 24.6.2024]. Saantitapa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162548/TEAS_2020_51.pdf?sequence=4&isAllowed=y
- Mäki-Fränti P** (2019). Tuloerojen viimeaikainen kehitys Suomessa. 17.5.2019 – Analyysi – Suomen talous, Suomen Pankki. [viitattu 24.6.2024]. Saantitapa: <https://www.eurojatalous.fi/fi/2019/artikkelit/tuloerojen-viimeaikainen-kehitys-suomessa/>
- Mäki-Fränti P** (2021). Voimakkaasti velkaantuneiden taloudellinen tilanne vaihtelee Suomessa. 25.11.2021 – Analyysi – Suomen talous, Suomen Pankki. [viitattu 2.7.2024]. Saantitapa: <https://www.eurojatalous.fi/fi/2021/artikkelit/voimakkaasti-velkaantuneiden-taloudellinen-tilanne-vaihtelee-suomessa/>
- Nieminen K** (2023). Pandemia ja inflaatio ovat myllänneet kotitalouksien kulutusta. Tieto & Trendit. [viitattu 1.3.2024]. Saantitapa: Pandemia ja inflaatio ovat myllänneet kotitalouksien kulutusta | Tieto&trendit (stat.fi)

- Nyholm J & Silvo A** (2022). Kotitalouksien velkaantuminen noudattaa talouden suhdanteita. Suomen Pankin ajankohtaisia artikkeleita taloudesta, Analyysi 21.6.2022. [viitattu 6.5.2025]. Saantitapa: <https://www.eurojatalous.fi/fi/2022/2/kotitalouksien-velkaantuminen-noudattaa-talouden-suhdanteita/>
- Okkonen M-M** (2021). Miehet ja naiset tuloluokkakuvassa – sekä tulot että tuloerot ovat miehillä naisia suuremmat. Tieto & Trendit 19.3.2021. [viitattu 1.2.2024]. Saantitapa: <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2021/miehet-ja-naiset-tuloluokkakuvassa-seka-tulot-etta-tuloerot-ovat-miehilla-naisia-suuremmat/#:~:text=Naisten%20tulot%20ovat%20keskim%C3%A4%C3%A4rin%2016,2%20130%20000%20vuonna%202019.>
- Paukkeri T, Ravaska T & Riihelä M** (2023). Deaton Review – Eriarvoisuus Suomessa. Policy Brief 4/2023. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. [viitattu 4.4.2024]. Saantitapa: <https://doria.fi/bitstream/handle/10024/188197/vatt-policy-brief-4-2023-deaton-review-eriarvoisuus-suomessa.pdf?sequence=1&isAllowed=n>
- Pesola H, Sarvimäki M & Virkola T** (2024). Eri syistä maahan muuttaneiden työllistyminen Suomessa. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2024:9. [viitattu 26.5.2025]. Saantitapa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165475/TEM_2024_9.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Renvik T A., Saukkonen P, Sulander T, Taskinen H & Vilkkama K** (toim.) (2025). Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin eriytyminen Helsingissä. Tutkimuksia 2025: 1. Helsinki: Helsingin kaupunginkanslia. Saatavilla: https://www.hel.fi/static/kanslia/Kaupunkitieto/25_05_21_Tutkimuksia_1.pdf. Viitattu: 3.6.2025.
- Riihelä M, Sullström R & Tuomala M** (2014). Ikä, sukupuoli ja tuloerot. Yhteiskuntapolitiikka 79 (2014):6. [Viitattu: 12.2.2024]. Saantitapa: <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/125877/riihel%c3%a4.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Riihelä M & Tuomala M** (2019). Ovatko tuloerot Suomessa kasvaneet luultua enemmän? Talous ja yhteiskunta 1/2019. [Viitattu: 12.2.2024]. Saantitapa: <https://labore.fi/t&y/ovatko-tuloerot-suomessa-kasvaneet-luultua-enemman/>
- Riihelä M & Tuomala M** (2022). Varallisuuden rooli tulo- ja varallisuuserojen taustalla. Teoksessa Rajavuori A (toim.): Eriarvoisuuden tila Suomessa 2022. Helsinki: Kalevi Sorsa -säätiö. [viitattu 7.10.2024]. Saantitapa: <eriarvoisuuden-tila-suomessa-2022-web.pdf> (sorsafoundation.fi)
- Riihelä M & Tuomala M** (2024). Lieventääkö tuloliikkuvuus tuloerojen kasvua? Teoksessa Rajavuori A (toim.): Eriarvoisuuden tila Suomessa 2024. Helsinki: Kalevi Sorsa -säätiö. Viitattu 4.6.2025. Saatavilla: <https://sorsafoundation.fi/wp-content/uploads/eriarvoisuuden-tila-suomessa-2024.pdf>
- Ruotsalainen P** (2021). Lapsia elää tulojakauman kaikissa luokissa – köyhyysriski suurin nuorissa ja isoissa perheissä. Tieto&Trendit -artikkeli 12.10.2021, Tilastokeskus. [viitattu 21.5.2024]. Saantitapa: <https://stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2021/lapsia-elaa-tulojakauman-kaikissa-luokissa-koyhyysriski-suurin-nuorissa-ja-isoissa-perheissa/>
- Saarimaa T & Ventovuori M** (2025). Myllypuron kaupunkiuudistuksen vaikutukset. Alueavain. <https://alueavain.fi/myllypuron-kaupunkiuudistuksen-vaikutukset/>
- Salorinne M** (2023). Työttömyyden alueittaiset muutokset Helsingissä vuosina 2019–2022. Tutkimusartikkeli, 14.12.2023. [viitattu 28.5.2024] Saantitapa <https://kaupunkitieto.hel.fi/fi/tyottomyyden-alueittaiset-muutokset-helsingissa-vuosina-2019-2022>
- Salorinne M** (2024). Osa-aikaiset työsuhteet Helsingissä ja Suomessa 2023. Kvartti. Tutkimusartikkeli, 2.5.2024. [viitattu 28.5.2024] Saantitapa <https://kaupunkitieto.hel.fi/fi/osa-aikaiset-tyosuhteet-helsingissa-Yleja-suomessa-2023>
- Saukkonen P** (2024). Ulkomaalaistaustaiset pääkaupunkiseudulla: asuminen, työllisyys ja tulot vuonna 2022. Tutkimuksia 2024:4, Helsingin kaupunki. [Viitattu 2.6.2025]. Saantitapa: https://www.hel.fi/static/kanslia/Kaupunkitieto/24_12_18_Tutkimuksia_4.pdf

Statistics Denmark (2024). IFOR41: Inequality indicators on equivalised disposable income by indicator and municipality. [viitattu 4.9.2025]. Saantitapa: <https://www.statbank.dk/20518>

Statistics Sweden (2024). Income inequality indicators by region. Year 2011 – 2023. [viitattu 4.9.2025]. Saantitapa: https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/en/ssd/START__HE__HE0110__HE0110F/TabVX1DisplnkN/

Suomen Pankki (2022). Sota Ukrainassa heikentää Suomen talouskasvua ja nopeuttaa inflaatiota. [Viitattu: 21.2.2024]. Saantitapa: Sota Ukrainassa heikentää Suomen talouskasvua ja nopeuttaa inflaatiota – Euro ja talous

Suomen virallinen tilasto (2023): Tulonjakotilasto, katsaus 19.12.2023. Tuloerojen kehitys Suomessa 1966–2022. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 21.2.2024]. Saantitapa: <https://www.stat.fi/julkaisu/clq0xqdl00fdu0buvs4ayxmb8>

Suomen virallinen tilasto (2024). Tulonjakotilasto. [verkkojulkaisu]. 128h – Asuntokuntien tulot ja tulojen rakenne viitehenkilön koulutusasteen mukaan, 1995-2023. Helsinki: Tilastokeskus. [viitattu 4.6.2024]. Saantitapa: https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__tjt/statfin_tjt_pxt_128h.px/

Suomen virallinen tilasto (2025): Kuluttajahintaindeksi [verkkojulkaisu]. ISSN=1796-3524. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 9.6.2025]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/khi>

Tilastokeskus, kotitalouksien varallisuustilaston dokumentaatio. [viitattu 6.6.2024]. Saantitapa <https://stat.fi/tilasto/dokumentaatio/vtutk/2024-05-05>

Tilastokeskus, tulonjakotilaston dokumentaatio. [viitattu 4.9.2025]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/dokumentaatio/tjt>

Tilastokeskus (2023b). Palkkarakennetilasto [tilastotietokanta, avoin data]. Kokoaikaisten palkansaajien kokonaisansiot maakunnan ja työnantajasektorin mukaan, 2022. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu 29.8.2024]. Saantitapa https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__pra/statfin_pra_pxt_14kj.px/

Tilastokeskus (2023d). Koetut toimeentulovaikeudet yleistyivät merkittävästi vuonna 2023. Elinotilasto, katsaus 28.3.2024 [Viitattu 18.6.2024]. Saantitapa: <https://stat.fi/julkaisu/cltptvah80nk707vy0rkyfmz5>

Tilastokeskus (2023e). Tulonjakotilasto [tilastotietokanta, maksullinen data]. Asuntoväestön tulot, verot ja velat iän ja sukupuolen mukaan osa-alueittain (tilastoalueet), 2010–2022, [viitattu 9.7.2024]. Saantitapa: <https://pxhopea2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Tulot/>

Tilastokeskus (2024b). Pienituloisimpien kotitalouksien kulutusmenoista lähes viidennes kului ruokaan vuonna 2022. [viitattu 18.6.2024] Saantitapa: <https://stat.fi/julkaisu/clmyi6vct7jjp0cutgh4ngdsb>

Tilastokeskus (2024c). Tulonjakotilasto [tilastotietokanta, maksullinen data]. Asuntokuntien tulot ja tulojen rakenne. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu 4.6.2025]. Saantitapa: https://pxhopea2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Tulot/Tulot/vaesto_tulot_pxt_123z.px/

Tilastokeskus (2024d). Velkaantumistilasto. [tilastotietokanta, avoin data]. 157y – Velalliset asuntokunnat sekä velkojen ja korkojen tunnusluvut velkatyyppin mukaan kunnittain, 2002–2024. [viitattu 4.9.2025]. Saantitapa: https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__velk/statfin_velk_pxt_157y.px/

Tilastokeskus (2025a). Hinnat ja kulutus. Saantitapa: https://stat.fi/tup/suoluk/suoluk_hinnat.html

Tilastokeskus (2025b). Työnvälitystilasto. [tilastotietokanta, avoin data]. 12tg – Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus ulkomaalaisesta työvoimasta kk:n lopussa (1261), 2009M01-2025M08. [viitattu 4.9.2025]. Saantitapa: https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__tyonv/

Tilastokeskus (2025c). Osakeasuntojen hinnat. [tilastotietokanta, avoin data]. 13mx -- Vanhojen osakeasuntojen neliöhinnat ja kauppojen lukumäärät kunnittain, vuosittain, 2006-2024. [viitattu 23.9.2025]. Saantitapa: https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__ashi/statfin_ashi_pxt_13mx.px/

Törmälehto V-M (2018). Varallisuuserot kasvussa, tuloerot vakaat? Tieto&Trendit-artikkeli 28.8.2018, Tilastokeskus. [viitattu 18.6.2024] Saantitapa: <https://stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2018/varallisuuserot-kasvussa-tuloerot-vakaat/#:~:text=Varallisuuden%20kartuttaminen%20vaatii%20aikaa%20ja,tulojen%20mittausaikaa%20pidennet%C3%A4%C3%A4n%2C%20tuloerot%20kaventuvat.>

Törmälehto V-M (2019). Tulo-, kulutus- ja varallisuuseroista Suomessa. Kansantaloudellinen aikakauskirja – 115. vsk – 1/2019. [viitattu 14.2.2024] Saantitapa: https://www.taloustieteellinenyhdistys.fi/wp-content/uploads/2019/02/KAK_1_2019_WEB-43-67.pdf

Vainio A (2025a). Helsingiläisten tulotaso nousi, mutta ostovoima heikkeni. Tutkimus- ja tilastotietoa Helsingistä. [viitattu 14.5.2025] <https://kaupunkitieto.hel.fi/fi/helsingilaisten-tulotaso-nousi-mutta-ostovoima-heikkeni>

Vainio A (2025b). Verotulot Helsingissä (2025b). Julkaistaan myöhemmin vuoden 2025 aikana.

Valtiovarainministeriö (2019). Työryhmän ehdotus. Kotitalouksien velkaantumista hillittävä uusin keinoin. Tiedote 1.10.2019. [viitattu 23.9.2025]. Saantitapa: <https://vm.fi/-/kotitalouksien-velkaantumista-hillittava-uusin-keinoin>

Verohallinto (2023). Yleisesti verovelvollisten verot ja maksut alueittain (6.03) [viitattu 1.7.2024]. Saantitapa: https://vero2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Vero/Vero__Henkiloasiakkaiden_tuloverot__lopulliset__alue/verot_maksut_102.px/

Verohallinto (2025a). Verotettavat tulot jaetaan ansio- ja pääomatuloihin. [viitattu 16.6.2025]. Saantitapa: <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot/>

Vilkama K, Ahola S & Vaattovaara M (2016). Välttelyä vai vetovoimaa? Asuinympäristön vaikutus asuinalueilla viihtymiseen ja muuttopäätöksiin pääkaupunkiseudulla. Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuksia 2016:4. https://www.hel.fi/hel2/Tietokeskus/julkaisut/pdf/16_05_24_Tutkimuksia_4_Vilkama_Ahola_Vaattovaara.pdf

Vilkama K, Högnabba S, Bernelius V ja Henriksson R (toim.) (2023). Segregaation ennalta ehkäiseminen ja lieventäminen Helsingin kaupungissa. Muistioita 2023:1. Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitietopalvelut. [viitattu 28.5.2024] Saantitapa <https://www.hel.fi/static/helsinki/valtuustoseminaari-2023/segregaation-ehkaisy-ja-lieventaminen.pdf>

Liite 1. Käsitteet

Ansiotulot	Ansiotuloiksi lasketaan palkkatulojen lisäksi muun muassa eläketulo ja veronalaiset sosiaalieläkkeet. Ansiotuloja ovat siis kaikki veronalaiset tulot paitsi pääomatulot (Tuloverolaki 1992/1535). (ks. ”pääomatulot” ja ”veronalaiset tulot”)
Bruttotulot	Bruttotuloilla tarkoitetaan saatujen tulojen kokonaismäärää ennen kuin niistä on vähennetty veroja ja muita vähennyksiä, kuten lakisääteisiä maksuja tai kustannuksia. (ks. ”nettotulot”)
Gini-kerroin	Gini-kerroin on yleisin tuloeroja kuvaava tunnusluku. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisemmin tulot ovat jakautuneet. Gini-kertoimen suurin mahdollinen arvo on yksi. Tällöin suurituloisin tulonsaaja saa kaikki tulot. Pienin mahdollinen Gini-kertoimen arvo on 0, jolloin kaikkien tulonsaajien tulot ovat yhtä suuret. Gini-kertoimet esitetään usein prosentteina (sadalla kerrottuna). Gini-kerroin kuvaa suhteellisia tuloeroja. Gini-kerroin ei muutu, jos kaikkien tulonsaajien tulot muuttuvat prosenteissa saman verran.
Inflaatio	Inflaatio tarkoittaa tavaroiden ja palvelujen hintojen yleiseksi nousuksi. Sen seurauksena rahan arvo alenee ja ostovoima heikentyy: samojen hyödykkeiden hankkimiseen tarvitaan rahaa enemmän kuin aiemmin.
Keskiarvotulo	Keskiarvotulo saadaan, kun lasketaan yhteen kaikkien perusjoukkoon kuuluvien tulot ja jaetaan tulot perusjoukkoon kuuluvien lukumäärällä. Verohallinnon tilastossa keskiarvojen perusjoukkona ovat veronalaisia tuloja saaneet henkilöt ja Tilastokeskuksen tulonjakotilastossa asuntoväestöön kuuluvat henkilöt. (ks. ”mediaanitulo”)
Kuutoskaupungit	Suomen kuusi suurinta kaupunkia: Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku ja Oulu.
Käytettävissä olevat rahatulot	Kotitalouden käytettävissä olevat rahatulot sisältävät rahamääräiset tuloerät ja työsuhteeseen liittyvät luontoisedut. Rahatuloihin eivät sisälly laskennalliset tuloerät, joista tärkein on laskennallinen asuntotulo. Käytettävissä olevien rahatulojen muodostumista voidaan kuvata seuraavasti: + palkkatulot + yrittäjätulot + omaisuustulot (ilman asuntotuloa) ----- = tuotannontekijätulot + saadut tulonsiirrot (ilman asuntotuloa) ----- = bruttorahatulot – maksetut tulonsiirrot ----- = käytettävissä olevat rahatulot Kun bruttorahatuloista vähennetään maksetut tulonsiirrot, jäljelle jäävä tulo on kotitalouden käytettävissä oleva rahatulo.
Luovutusvoitto	Luovutusvoittoa eli myyntivoittoa syntyy, kun myyt omaisuuttasi korkeammalla hinnalla kuin mitä itse siitä alun perin maksoit. Jos taas myyntihinta on alempi kuin ostohinta, syntyy luovutustappiota. Luovutusvoitto on verotettavaa pääomatuloa ja vastaavasti tappion saa vähentää verotuksessa.
Mediaanitulo	Kun perusjoukon (esim. tulonsaajat, asuntoväestö) asetetaan tulojen mukaan suuruusjärjestykseen, mediaanitulo on joukon keskimäinen havainto. Keskimäisen havainnon kummallekin puolelle jää yhtä monta havaintoa. Mediaani ei ole yhtä herkkä poikkeaville äärihavainnoille kuin aritmeettinen keskiarvo. (ks. ”keskiarvotulo”)
Nettotulot	Nettotuloilla tarkoitetaan saatuja tuloja sen jälkeen, kun niistä on vähennetty verot ja muut vähennykset kuten lakisääteiset maksut ja kustannukset. (ks. ”bruttotulot”)

Ansiotulot	Ansiotuloiksi lasketaan palkkatulojen lisäksi muun muassa eläketulo ja veronalaiset sosiaalietuudet. Ansiotuloja ovat siis kaikki veronalaiset tulot paitsi pääomatulot (Tuloverolaki 1992/1535). (ks. ”pääomatulot” ja ”veronalaiset tulot”)
Nimellinen arvo	Arvo on esitetty kunkin tilastovuoden rahanarvossa. Aikasarjassa ei ole huomioitu inflaation vaikutusta. (ks. ”reaalinen arvo”)
Omaisuuksitulot	Omaisuuksituloja ovat vuokra-, korko- ja osinkotulot, yksityisiin vakuu- tuksiin perustuvat eläkkeet ja muut tulot. Käsitettä käytetään tilasto- keskuksen tilastoissa ja se pohjautuu kansainvälisiin tulonjakotilastojen suosituksiin. Omaisuuksitulot sisältävät sekä ansio- että pääomatulona verotettuja eriä ja myös verovapaita ja verohuojennettuja eriä. (ks. ”pää- omatulot”)
Omaisuuteen liittyvät tulot	Tässä julkaisussa omaisuuteen liittyvillä tuloilla tarkoitetaan yleisesti tu- loja, jotka saadaan omaisuudesta riippumatta siitä ovatko ne käsitteelli- sesti pääomatuloja vai omaisuustuloja. (ks. ”pääomatulo” ja ”omaisuus- tulo”)
Pienituloisuus	Pienituloisia ovat henkilöt, joiden kotitalouden käytettävissä olevat raha- tulot kulutusyksikköä kohti ovat pienemmät kuin 60 prosenttia kaikkien kotitalouksien kulutusyksikkökohtaisten käytettävissä olevien rahatulot- jen mediaanitulosta. Tämän tulorajan alapuolelle jäävien osuutta väes- töstä kutsutaan pienituloisuusasteeksi. Pienituloisuuden euromääräinen raja vaihtelee vuosittain. Määritelmä perustuu Euroopan unionin tilasto- laitoksen Eurostatin suosituksiin.
Pienituloisuusaste	Pienituloisten osuus väestöstä tai asutokunnista.
Pääomatulot	Pääomatuloa on varallisuuden tuottama tulo, esimerkiksi vuokratulo, omaisuuden luovutuksesta saatu voitto, osinkotulo, tietyt korkotulot, henkivakuutuksen tuotto ja voitto-osuus. Pääomatulojen käsite perustuu Suomen verolainsäädäntöön. Pääomatulona verotetaan siis tulo, jota va- rallisuus on kerryttänyt. (ks. ”omaisuustulot”)
Reaalinen arvo	Arvo on esitetty viimeisen tilastovuoden rahanarvossa eli aikasarjassa on huomioitu inflaation vaikutus. Tilastokeskuksen tulonjakotilastossa rahan arvon muutoksen laskennassa on käytetty kuluttajahintaindeksiä ja elinkustannusindeksiä. Molemmat ilmaisevat saman inflaation, mutta elinkustannusindeksin aikasarjan ovat pidemmät. (ks. ”nimellinen arvo”)
Tulonsiirrot (maksetut ja saadut)	Tulonsiirroilla tarkoitetaan 1) saatuja lakisäänteisiä tukia ja etuuksia, jotka turvaavat toimeentuloa muun muassa työttömyyden, sairauden, työky- vyttömyyden ja vanhuuden sekä lapsen syntymän perusteella ja 2) mak- settuja välittömiä veroja ja sosiaaliturvamaksuja. Lisäksi maksettuihin tulonsiirtoihin luetaan pakolliset eläke- ja työttömyysvakuutusmaksut sekä maksetut elatusavut.
Ulkomaalaistaustainen	Ulkomaalaistaustaisia ovat ne henkilöt, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Ulkomaalaistaus- taisia ovat myös ulkomailla syntyneet henkilöt, joiden kummastakaan vanhemmasta ei ole tietoa väestötietojärjestelmässä.
Velkaantumisaste	Asutokunnan velkaantumisaste on velkojen osuus käytettävissä ole- vista rahatuloista vuodessa prosentteina. Velkaantumisaste = (asunto- kuntien velat yhteensä/asutokuntien tulot yhteensä)*100
Veronalaiset tulot	Veronalaista tuloa ovat verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etu- na saamat tulot, joita ei ole erikseen säädetty verovapaiksi. Verovapaita ovat esimerkiksi lapsilisät, asumistuet ja toimeentulotuki. Veronalaiset tulot jaetaan ansiotuloihin ja pääomatuloihin. Veronalaisista tuloista sää- detään tuloverolaissa.

Liite 2. Postinumeroalueet

00100	Keskusta - Etu-Töölö	00590.....	Kruunuvuorenranta
00120	Punavuori - Bulevardi	00600	Koskela
00130	Kaartinkaupunki	00610	Käpylä
00140	Kaivopuisto - Ullanlinna	00620.....	Metsälä - Etelä-Oulunkylä
00150	Punavuori - Eira - Hernesaari	00630.....	Maunula
00160	Katajanokka	00640.....	Oulunkylä - Patola
00170.....	Kruununhaka	00650.....	Veräjämäki
00180	Kamppi - Ruoholahti	00660	Länsi-Pakila
00190	Suomenlinna	00670.....	Paloheinä
00200.....	Pohjois-Lauttasaari	00680	Itä-Pakila
00210	Vattuniemi	00690	Torpparinmäki
00220	Jätkäsaari	00700.....	Malmi
00240	Länsi-Pasila	00710	Pihlajamäki - Viikinmäki
00250.....	Taka-Töölö	00720	Pukinmäki
00260.....	Keski-Töölö	00730	Tapanila
00270	Pohjois-Meilahti	00740	Siltamäki
00280.....	Ruskeasuo	00750	Tapulikaupunki
00290.....	Meilahden sairaala-alue	00760.....	Puistola - Heikinlaakso
00300	Pikku Huopalahti	00770	Jakomäki - Alppikylä
00310	Kivihaka	00780.....	Tapaninvainio
00320	Etelä-Haaga	00790.....	Viiikki
00330.....	Munkkiniemi	00800	Länsi-Herttoniemi
00340.....	Kuusisaari - Lehtisaari	00810	Herttoniemenranta
00350.....	Munkkivuori - Niemenmäki	00820.....	Roihuvuori
00360	Pajamäki	00830.....	Tammisalo
00370	Reimarla	00840.....	Yliskylä
00380.....	Pitäjänmäki	00850.....	Jollas
00390.....	Konala	00860	Santahamina
00400	Pohjois-Haaga	00870.....	Gunillanmäki - Hevossalmi
00410	Malminkartano	00880	Keski-Herttoniemi - Roihupelto
00420.....	Kannelmäki	00890.....	Östersundom
00430.....	Maununneva - Kuninkaantammi	00900	Puotinharju
00440.....	Lassila	00910	Puotila
00500	Sörnäinen - Harju	00920.....	Myllypuro
00510	Alppila - Vallila	00930.....	Itäkeskus - Marjaniemi
00520.....	Itä- ja Keski-Pasila	00940.....	Kontula - Vesala - Kivikko
00530.....	Kallio	00950.....	Vartioharju
00540.....	Kalasadama - Sompasaari	00960	Pohjois-Vuosaari
00550.....	Vallila - Hermannin	00970	Mellunmäki
00560....	Toukola - Kumpula - Vanhakaupunki	00980	Etelä-Vuosaari
00570	Kulosaari	00990.....	Aurinkolahti
00580.....	Kalasadama - Kyläsaari		

